

RAPORT O STANIE GMINY KOWALE OLECKIE ZA ROK 2019

maj 2020 r.

I. WSTĘP	str. 4
II. DANE O GMINIE	str. 4
II.1. Położenie	str. 4
II.2. Zarządzanie Gminą	str. 4
II.3. Demografia	str. 9
II.4. Jubileusze pożycia małżeńskiego	str. 11
III. GOSPODARKA PRZESTRZENNA	str. 11
III.1. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego	str. 11
III.2. Wydane decyzje administracyjne o warunkach zabudowy	str. 12
IV. OCHRONA ŚRODOWISKA I ROLNICTWO	str. 12
IV.1. Ochrona przyrody	str. 12
IV.2. Ochrona zwierząt	str. 13
IV.3. Ochrona klimatu i powietrza	str. 13
IV.4. Wody powierzchniowe i podziemne	str. 14
IV.5. Ochrona przed substancjami niebezpiecznymi	str. 14
IV.6. Obszary zielone	str. 14
IV.7. Rolnictwo	str. 15
IV.8. Gospodarka odpadami	str. 16
IV.9. Składowisko odpadów w Stożnem	str. 17
V. KOMUNIKACJA I DROGOWNICTWO	str. 17
V.1. Sieć drogowa	str. 17
V.2. Inwestycje drogowe	str. 18
V.3. Zezwolenie na przewóz osób	str. 18
VI. GOSPODARKA KOMUNALNA	str. 20
VI.1. System zaopatrzenia w wodę	str. 20
VI.2. Jakość wody pitnej	str. 23
VI.3. System kanalizacyjny	str. 23
VII. TURYSTYKA I GOSPODARKA	str. 26
VII.1. Turystyka	str. 26
VII.2. Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej	str. 26
VII.3. Koncesje na alkohol i liczba punktów sprzedaży alkoholu	str. 27
VII.4. Organizacje pozarządowe	str. 28
VII.5. Fundusz sołecki	str. 29
VII.6. Bezrobocie	str. 34
VIII. OŚWIATA I WYCHOWANIE	str. 34
VIII.1. Przedszkola i Punkty Przedszkolne	str. 35
VIII.2. Szkoły Podstawowe	str. 35
VIII.3. Zatrudnienie w placówkach oświatowych	str. 37
VIII.4. Baza lokalowa i wyposażenie szkół	str. 38
VIII.5. Projekty realizowane w placówkach szkolnych w latach 2017/2018	str. 38
IX. KULTURA I ZABYTKI	str. 38
IX.1. Gminny Centrum Kultury w Kowalach Oleckich	str. 38
IX.2. Gminna Biblioteka Publiczna w Kowalach Oleckich	str. 40
IX.3. Zabytki	str. 43
X. GOSPODARKA NIERUCHOMOŚCIAMI	str. 44
X.1. Stan mienia komunalnego	str. 44
X.2. Sprzedaż	str. 46
X.3. Dzierżawa i najem	str. 46
X.4. Użytkowanie wieczyste	str. 47
XI. POMOC SPOŁECZNA I OCHRONA ZDROWIA	str. 47

XI.1. Działania z zakresu pomocy społecznej realizowane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kowalach Oleckich.....	str. 47
XI.2. Pomoc środowiskowa i organizacja społeczności lokalnej	str. 47
XI.3. Udzielone świadczenia	str. 49
XI.4. Udzielone świadczenia w ramach zadań zleconych Gminie Kowale Oleckie	str. 50
XI.5. Poradnictwo specjalne	str. 50
XI.6. Wsparcie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej	str. 50
XI.7. Zapewnienie opieki i wychowania dzieciom pozbawionym opieki rodziców – rodzinna piecza zastępcza	str. 51
XI.8. Pomoc instytucjonalna świadczona przez system pomocy społecznej w Kowalach Oleckich	str. 51
XI.9. Domy Pomocy Społecznej.....	str. 51
XI.10. Ośrodki wsparcia	str. 51
XI.11. Środowiskowy Dom Samopomocy w Kowalach Oleckich	str. 52
XI.12. Świadczenia wynikające z polityki społecznej państwa i gminy.....	str. 54
XI.13. Samodzielny Publiczny Gminny Ośrodek Zdrowia w Kowalach Oleckich	str. 55
XI.14. Programy profilaktyczne	str. 55
XII. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	str. 58
XII.1. Jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych	str. 58
XII.2. Zarządzanie kryzysowe	str. 60
XII.3. Obrona cywilna	str. 61
XII.4. Współpraca z policją	str. 61
XIII. MAJĄTEK I BUDŻET GMINY	str. 61
XIII.1. Wykonanie budżetu	str. 61
XIII.2. Dochody	str. 61
XIII.3. Wydatki	str. 62
XIII.4. Przychody i rozchody	str. 63
XIV. ZAKOŃCZENIE	str. 64

ROZDZIAŁ I WSTĘP

Raport o stanie gminy Kowale Oleckie został opracowany w oparciu o art. 28aa ustawy o samorządzie gminnym z dnia 8 marca 1990 r. (Dz. U. z 2020 r. poz. 713) i jest podsumowaniem działalności Wójta za 2019 r., w szczególności z realizacji polityk, programów, strategii oraz uchwał Rady Gminy. Opracowany został na podstawie informacji przekazanych przez pracowników Urzędu Gminy, jednostek organizacyjnych i instytucji. Przedstawia sytuację Gminy pod względem gospodarki, środowiska, zagospodarowania przestrzennego, społeczeństwa oraz zarządzania Gminą. Zawiera również dane o budżecie Gminy, dochodach i wydatkach.

Raport pozwala w sposób obiektywny przyjrzeć się tendencjom rozwojowym i zmianom, jakie zachodzą w różnych sferach funkcjonowania Gminy Kowale Oleckie i codziennego życia jej mieszkańców. Żywię nadzieję, że są one zauważane i docenione przez nasze społeczeństwo. Stawiamy przed sobą realne cele, tak aby wszystkie zamierzenia, zadania inwestycyjne, społeczne, oświatowe były realizowane w pełnym zakresie. Osobiście uważam, że w 2019 roku podobnie jak w latach ubiegłych udało się nam wspólnie zrobić wiele, a to dlatego, że w centrum wszystkich działań samorządu było zawsze dobro mieszkańca.

ROZDZIAŁ II DANE O GMINIE

II. 1. Położenie

Gmina Kowale Oleckie jest gminą wiejską, położoną w powiecie oleckim, w północno-wschodniej części województwa warmińsko-mazurskiego. Od północy sąsiaduje z gminami Gołdap i Banie Mazurskie, od wschodu z gminą Filipów położoną w województwie podlaskim, od południa z gminami Olecko i Świętajno, zaś od zachodu z gminą Kruklanki. Gmina zajmuje obszar 251,53 km² co stanowi 28,79 % powierzchni powiatu oleckiego.

Mapa.II.1. Położenie gminy Kowale Oleckie w województwie warmińsko-mazurskim.

Gmina Kowale Oleckie

II. 2. Zarządzanie Gminą

Podstawowym celem działalności Urzędu jest zapewnienie interesantom profesjonalnej i przyjaznej obsługi. Urząd realizuje zadania własne oraz zadania zlecone przez administrację rządową. Do zadań własnych Gminy należy dbałość o porządek publiczny, oświatę, kulturę, infrastrukturę, pomoc społeczną, ochronę środowiska.

Natomiast zadania zlecone przez administrację rządową – dotyczą spraw obywatelskich, stanu cywilnego, wyborów, obronności i pomocy społecznej.

Władze Gminy

Wójt jest organem wykonawczym, którego kadencja trwa 5 lat. Wójt wykonuje uchwały Rady Gminy i zadania określone przepisami prawa. Do zadań Wójta należy w szczególności: opracowywanie strategii, programów rozwoju, gospodarowanie mieniem komunalnym, wykonywanie budżetu.

Funkcję Wójta sprawuje Krzysztof Locman.

Urząd Gminy wykonuje zadania mające na celu realizację spoczywających na Gminie zadań własnych, zadań zleconych, zadań wykonywanych na podstawie porozumienia z organami administracji rządowej (zadań zleconych), zadań publicznych powierzonych Gminie w drodze zawartych porozumień.

W skład kierownictwa Urzędu wchodzi:

Sekretarz Gminy – Teresa Kołodzińska-Sieńko, Skarbnik Gminy – Dorota Zaniewska, p.o. Kierownika Referatu ds. Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej, Ewidencji Działalności Gospodarczej – Piotr Masalski, Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego – Jolanta Guziewska.

Rada Gminy

Rada Gminy jest organem stanowiącym i kontrolnym wybieranym na pięcioletnią kadencję. Do właściwości Rady Gminy należą wszystkie sprawy pozostające w zakresie działania Gminy. Są to m.in.: uchwalanie statutu Gminy, uchwalanie budżetu Gminy, uchwalanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, podejmowanie uchwał w sprawach podatków i opłat w granicach określonych w odrębnych ustawach. Rada obraduje na sesjach zwołanych przez Przewodniczącego Rady Gminy. Termin sesji, jej miejsce i porządek obrad podaje się do wiadomości mieszkańców.

W skład Rady Gminy w Kowalach Oleckich wchodzi 15 radnych. Na dzień 31 grudnia 2019 roku Rada Gminy funkcjonowała w składzie 14 osobowym:

Teresa Truchan – Przewodnicząca Rady, Jerzy Koloszewski – Wiceprzewodniczący Rady, Radni: Henryk Baranowski, Małgorzata Babiarsz, Barbara Gulbierz, Justyna Kościeszka, Zbigniew Miszkiewicz, Jan Niedźwiedzki, Wanda Obuchowska, Joanna Sinderewicz, Dariusz Sznal, Beata Szulińska, Grzegorz Szuliński, Ewa Ścipień.

Sprawozdanie z realizacji uchwał Rady Gminy w Kowalach Oleckich w 2019 r.

W 2019 roku Rada Gminy w Kowalach Oleckich obradowała i podejmowała rozstrzygnięcia na 8 posiedzeniach. Odbyła 32 posiedzenia komisji. W sprawach należących do jej kompetencji podjęła 77 uchwał w tym dotyczących:

- budżetu i finansów – 26
- oświaty – 5
- administracji i ustroju gminy – 10
- gospodarki komunalnej i ochrony środowiska – 17
- gospodarki przestrzennej – 4
- pomocy społecznej – 6
- inne - 9 (m.in. rozpatrzenie skarg)

W posiedzeniach uczestniczyli: Wójt Kowali Oleckich, Sekretarz Gminy, Skarbnik Gminy oraz inne zaproszone osoby, stosownie do omawianych na posiedzeniach tematów, w tym dyrektorzy/kierownicy jednostek organizacyjnych Gminy.

Protokoły ze wszystkich posiedzeń oraz podjęte na nich uchwały organ wykonawczy Gminy udostępnił do publicznego wglądu, publikując je w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Gminy w Kowalach Oleckich.

Zgodnie z procedurą uchwały były przekazywane do Wydziału Kontroli Prawnej i Nadzoru Wojewody Warmińsko-Mazurskiego i do Regionalnej Izby Obrachunkowej. 31 uchwał zostało opublikowanych w Dzienniku Urzędowym Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

Rozstrzygnięcia nadzorcze:

- rozstrzygnięcia nadzorcze Wojewody Warmińsko – Mazurskiego – 1
- uchwały Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Olsztynie – 2

Oświadczenia, stanowiska Rady Gminy:

Na sesji w dniu 27 marca 2019 r. Rada Gminy wystosowała do instytucji rządowych apel w sprawie uwzględnienia Gminy Kowale Oleckie w Programie Uzupełniania Lokalnej i Regionalnej Infrastruktury Kolejowej "Kolej+"

Przynależność Gminy Kowale Oleckie do krajowych i regionalnych organizacji samorządowych, stowarzyszeń, związków, itp.

Tabela.II.1.Przynależność Gminy Kowale Oleckie do związków i stowarzyszeń wg stanu na dzień 31 grudnia 2019 r.

L.p.	Nazwa	Dokument przynależności (uchwała , porozumienie, itp.)
Związki		
1.	Związek Gmin Warmińsko Mazurskich w Olsztynie	Uchwała Nr VII/50/99 Rady Gminy Kowale Oleckie z dnia 6 lipca 1999 roku w sprawie przystąpienia do Związku Gmin Warmińsko – Mazurskich
2.	Związek Międzygminny „Gospodarka Komunalna” w Ełku	Uchwała Nr XXV/178/05 Rady Gminy Kowale Oleckie z dnia 31 marca 2005 roku w sprawie przystąpienia Gminy Kowale Oleckie do Związku Międzygminnego „Gospodarka Komunalna” w Ełku i przyjęcia Statutu Związku

Stowarzyszenia		
1.	Stowarzyszenie Samorządów Polskich „Euroregionu Niemen” w Suwałkach	Uchwała Nr XVI/102/2000 Rady Gminy Kowale Oleckie z dnia 29 maja 2000 roku w sprawie przystąpienia do Stowarzyszenia Gmin Euroregionu „Niemen”
2.	Stowarzyszenie Powiatów, Miast i Gmin „Stowarzyszenie EGO Kraina Bociana” w Olecku	Uchwała Rady Gminy Kowale Oleckie Nr X/80/03 z dnia 29 października 2003 roku w sprawie wyrażenia zgody na przystąpienie Gminy Kowale Oleckie do stowarzyszenia powiatów, miast i gmin Elk-Olecko, Gołdap
3.	Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Lider w EGO” w Olecku	Uchwała nr XIV/111/08 Rady Gminy Kowale Oleckie z dnia 21 kwietnia 2008 roku w sprawie wyrażenia zgody na przystąpienie Gminy Kowale Oleckie do Stowarzyszenia lokalna Grupa Działania „Lider w EGO”

Uchwałą Nr RG.0007.19.2019 z dnia 30.01.2019 roku Rada Gminy Kowale Oleckie wyłoniła 2 osoby do reprezentowania Gminy Kowale Oleckie w Zgromadzeniu Związku Międzygminnego „Gospodarka Komunalna” w Elku w nowej kadencji.

Partnerstwo na gruncie krajowym lub zagranicznym

Gmina nie należy do zrzeszeń o charakterze międzynarodowym (art. 4 ust. 5 ustawy z dnia 15 września 2000 r. o zasadach przystępowania jednostek samorządu terytorialnego do międzynarodowych zrzeszeń społeczności lokalnych i regionalnych Dz. U. z 2000 r. Nr 91, poz. 1009, ze zm. - wskazuje, że przynależność do tego rodzaju zgrupowań musi poprzedzać zgoda ministra właściwego do spraw zagranicznych)

Rada Społeczna SPGOZ w Kowalach Oleckich

Rada Społeczna Samodzielnego Publicznego Gminnego Ośrodka Zdrowia w Kowalach Oleckich odbyła 3 posiedzenia (podjęto 2 uchwały)

W związku z zakończeniem kadencji Rada Gminy Kowale Oleckie powołała Radę Społeczną SP GOZ w nowym składzie (uchwała Nr RG.0007.59.2019 Rady Gminy Kowale Oleckie z dnia 6 sierpnia 2019 r. w sprawie powołania Rady Społecznej przy Samodzielnym Publicznym Gminnym Ośrodku Zdrowia w Kowalach Oleckich)

Skład Rady Społecznej:

1. Krzysztof Locman – przewodniczący
2. Paweł Modrakowski – przedstawiciel Wojewody Warmińsko – Mazurskiego
3. Małgorzata Babiarcz – przedstawiciel Rady wybrany przez Radę Gminy
4. Sinderewicz Joanna - przedstawiciel Rady wybrany przez Radę Gminy
5. Teresa Truchan - przedstawiciel Rady wybrany przez Radę Gminy

Uchwałą Nr RG.0007.27.2019 z dnia 27 marca 2019 r. Rada Gminy wydłużyła kadencję Rady Społecznej SP GOZ z okresu 4 – letniego do 5- letniego (zm. w statucie SP GOZ).

Rada Programowa Gminnego Centrum Kultury w Kowalach Oleckich

Rada Programowa Gminnego Centrum Kultury w Kowalach Oleckich odbyła 2 posiedzenia.

W związku z upływem kadencji Rada Gminy Kowale Oleckie uchwalała Nr RG.0007.42.2019 z dnia 17 maja 2019 roku powołała Radę Programową Gminnego Centrum Kultury w nowym składzie.

Skład Rady Programowej GCK:

1. Krzysztof Locman – przewodniczący
2. Janina Szczęsna – przedstawiciel środowisk twórczych
3. Teresa Truchan – przedstawiciel Rady Gminy Kowale Oleckie
4. Jerzy Koloszewski - przedstawiciel Rady Gminy Kowale Oleckie

Nowo wybrana Rada Programowa GCK pozytywnie zaopiniowała:

- sprawozdanie finansowe za I półrocze 2019 r. ,
- plan rzeczowo – finansowy na 2020 r.

Ponadto na posiedzeniu Rady Programowej w dniu 29 sierpnia 2019 r. Wójt Gminy Kowale Oleckie wraz z Przewodniczącą Rady Gminy Kowale Oleckie uroczyście wręczyli akt powołania Pani Barbarze Małach nowo wybranej dyrektorki Gminnego Centrum Kultury. Termin objęcia funkcji – z dniem 1 września 2019 roku. Powyższa kandydatura została wyłoniona w drodze postępowania konkursowego.

Uchwałą Nr RG.0007.28.2019 z dnia 27 marca 2019 r. Rada Gminy wydłużyła kadencję Rady Programowej z okresu 4 – letniego do 5- letniego (zm. w statucie GCK) .

Liczba zebrań wiejskich w sołectwach i ich charakter

Liczba zebrań łącznie – 27 :

- 1) liczba zebrań wyborczych (wybory sołtysa i rady sołectw) - 26
- 2) jedno zebranie tematyczne - Zebranie Wiejskie sołectwa Stożne w dniu 13 czerwca 2019 r. podjęło uchwałę w sprawie wyrażenia woli przystąpienia do współpracy z Samorządem Województwa Warmińsko - Mazurskiego.

Długość kadencji Sołtysa i Rady Sołectw również została dostosowana do długości kadencji Rady Gminy (5 lat).

W roku 2019 odbyły się wybory ławników sądowych.

Uchwałą Rady Gminy Nr RG.0007.66.2019 z dnia 26 września 2019 r. wybrano 1 ławnika do Sądu Rejonowego w Olecku.

II. 3. Demografia

Gmina Kowale Oleckie na dzień 31 grudnia 2019 r. liczyła 4 976 mieszkańców, w tym 2 441 kobiet i 2 535 mężczyzn.

Na terenie gminy położonych jest 44 miejscowości. Największymi wsiami Gminy są: Kowale Oleckie (1835 mieszkańców), Stożne (381 mieszkańców), Drozdowo (224 mieszkańców), Sokółki (200 mieszkańców), Golubki (184 mieszkańców).

Tabela.II.2.Liczba ludności gminy Kowale Oleckie wg stanu na dzień 31 grudnia 2019 r.

L.p.	Sołectwo	Nazwa miejscowości	Liczba mieszkańców	Urodzenia	Zgony
1.	Bialskie Pola	Bialskie Pola	40	-	1
2.	Borkowiny	Borkowiny	147	2	3
3.	Chelchy	Chelchy	50	-	-
4.	Cicha Wólka	Cicha Wólka	60	-	1
5.	Czerwony Dwór	Czerwony Dwór	92	-	-
		Borki	26	-	-
		Główka	10	-	-
		Koniszki	4	-	-
		Leśny Zakątek	30	-	1
		Rogojny	0	-	-
		Wierzbianki	24	-	-
6.	Czukty	Czukty	51	1	-
7.	Dorsze	Dorsze	51	1	1
		Piastowo	22	1	-
8.	Drozdowo	Drozdowo	224	3	2
		Drozdówko	27	1	-
9.	Golubie Wężewskie	Golubie Wężewskie	61	1	1
10.	Golubki	Golubki	184	-	2
11.	Gorczyce	Gorczyce	16	-	-
		Daniele	107	2	3
12.	Guzy	Guzy	60	1	1
13.	Jabłonowo	Jabłonowo	108	1	2
14.	Kiliany	Kiliany	59	-	-
		Kilianki	30	1	-
15.	Kowale Oleckie	Kowale Oleckie	1 835	10	30
16.	Lakiele	Lakiele	151	-	-
		Kucze	59	2	-
17.	Monety	Monety	89	1	5
18.	Rogówko	Rogówko	71	2	2
19.	Sokółki	Sokółki	200	-	2
		Mściszewo	69	3	1
		Żydy	64	1	-
20.	Stacze	Stacze	146	2	1
21.	Stożne	Stożne	381	3	1
22.	Szarejki	Szarejki	100	-	-
23.	Szeszki	Szeszki	44	1	1

24.	Szwalk	Szwalk	70	1	3
		Mazury	27	1	-
		Zawady Małe	2	-	-
25.	Wężewo	Wężewo	147	-	3
26.	Zawady Oleckie	Zawady Oleckie	38	-	-
Ogółem			4 976	42	67

Tabela. II.3. Struktura ludności według płci i wieku – stan na 31 grudnia 2019 r.

Wiek	0-6		7-15		16-19		20-60 K 20-65 M		Pow. 60	Pow. 65
Płeć	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M
Razem	167	180	254	254	121	121	1274	1678	625	302

W gminie Kowale Oleckie kobiety stanowią 49,06%, mężczyźni – 50,94% ogólnej liczby mieszkańców.

Tabela. II.4. Ludność gminy wg płci w latach 2014-2019

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
KOBIETY	2682	2639	2589	2541	2473	2441
MĘŻCZYŹNI	2746	2704	2680	2646	2566	2535
OGÓŁEM	5428	5343	5269	5187	5039	4976

Tabela. II.5. Przemieszczenia ludności gminy w latach 2014-2019

RODZAJ	2014	2015	2016	2017	2018	2019
ZAMELDOWANIA	112	120	119	134	149	140
WYMELDOWANIA	168	255	229	246	263	246

Tabela. II.6. Statystyka urodzeń, zawartych małżeństw i zgonów w gminie Kowale Oleckie w latach 2014-2019

ROK	URODZENIA	MAŁŻEŃSTWA	ZGONY
2014	44	25	73
2015	47	29	55
2016	50	41	62
2017	55	29	66
2018	54	38	65
2019	42	32	67

II. 4. Jubileusze pożycia małżeńskiego

Tabela.II.7. Jubileusze długoletniego pożycia małżeńskiego

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
50 lecie	7	0	8	9	7	4
55 lecie	0	0	0	0	0	0
60 lecie	0	0	1	1	0	0
65 lecie i więcej	0	0	0	0	0	0

ROZDZIAŁ III GOSPODARKA PRZESTRZENNA

III. 1. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego

Podstawowe kierunki zagospodarowania gminy wyznacza studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy. Jest to dokument planistyczny o charakterze ogólnym, obejmujący obszar całej gminy. Celem studium jest określenie polityki przestrzennej gminy i lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego.

Na terenie gminy obowiązuje studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kowale Oleckie uchwalone uchwałą Nr RG.0007.277.2014 Rady Gminy Kowale Oleckie z dnia 14 listopada 2014 r. Uszczegółowienie zasad zagospodarowania terenów następuje w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego Gminy Kowale Oleckie

Lp.	Nazwa miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego	Numer i data uchwały Rady Gminy
1.	Miejscowy planu zagospodarowania przestrzennego części wsi Kowale Oleckie	Uchwała Nr V/38/2003 Rady Gminy Kowale Oleckie z dnia 9 kwietnia 2003 r.
2.	Miejscowy planu zagospodarowania przestrzennego terenów złóż kruszywa „Stożne IV” i „Stożne V” we wsi Stożne w gminie Kowale Oleckie	Uchwała Nr VIII/66/2003 Rady Gminy Kowale Oleckie z dnia 4 września 2003 r.
3.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów złóż kruszywa „Stożne VI” we wsi Stożne Golubki w gminie Kowale Oleckie	Uchwała Nr VIII/67/2003 Rady Gminy Kowale Oleckie z dnia 4 września 2003 r.
4.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego części wsi Gorczyce w gminie Kowale Oleckie (złoża kruszywa naturalnego „GORCZYCE”)	Uchwała Nr XXIV/175/2005 Rady Gminy Kowale Oleckie z dnia 11 lutego 2005 r.
5.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Kowale Oleckie w części obrębu geodezyjnego Kowale Oleckie, Monety, Gorczyce i Kucze	Uchwała Nr RG.0007.99.2016 Rady Gminy Kowale Oleckie z dnia 17 marca 2016 r.
6.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w obrębie geodezyjnym Sokółki w miejscowości Sokółki w Gminie Kowale Oleckie	Uchwała Nr RG.0007.61.2019 Rady Gminy Kowale Oleckie z dnia 6 sierpnia 2019 r.

Ponadto Rada Gminy Kowale Oleckie w roku 2019 podjęła następującą uchwałę:

- w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w miejscowości Stożne - uchwała Nr RG.0007.92.2019 z dnia 30.12.2019 roku (na obszarze objętym planem przewiduje się lokalizację złoża kruszywa),

W przypadku, gdy dla określonego terenu nie uchwalono miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, przedsięwzięcia są realizowane w drodze ustalenia warunków zabudowy i zagospodarowania terenu.

Wydane decyzje administracyjne o warunkach zabudowy

Tabela.III.2 Zestawienie decyzji o warunkach zabudowy w gminie Kowale Oleckie wydanych latach 2015 - 2019 z podziałem na funkcje.

PRZEZNACZENIE	ROK					
	2015	2016	2017	2018	2019	RAZEM
Obiekty mieszkalne	10	9	13	14	7	53
Obiekty usługowe	1	-	1	-	4	6
Obiekty produkcyjne	-	1	1	2	-	4
Obiekty garażowe, gospodarcze, magazynowe	7	4	7	4	1	23
Obiekty zabudowy zagrodowej	4	1	2	2	6	15
Obiekty rekreacyjne	2	-	1	2	-	5
Zmiana przeznaczenia	2	3	4	1	2	12
Infrastruktura techniczna	-	2	-	-	2	4
RAZEM	26	20	29	25	22	122

ROZDZIAŁ IV OCHRONA ŚRODOWISKA I ROLNICTWO

IV.1. Ochrona przyrody

Gmina Kowale Oleckie charakteryzuje się dosyć wysokim wskaźnikiem lesistości wynoszącym ponad 37% powierzchni gminy, co stanowi wartość wyższą od średniej krajowej (29,6%), średniej wojewódzkiej (31,4%) i średniej powiatowej około (30,0%).

Na terenie gminy Kowale Oleckie znajdują się obszary cenne przyrodniczo, objęte ochroną prawną wynikającą z ustawy o ochronie przyrody. Są to: 2 obszary sieci Natura 2000 (Obszar specjalnej ochrony ptaków Puszcza Borecka – 18 963 ha, Obszar specjalny ochrony siedlisk Ostoja Borecka – 25 340 ha), 3 Obszary Chronionego Krajobrazu (Obszar Chronionego Krajobrazu Puszczy Boreckiej - 22 861 ha, Obszar Chronionego Krajobrazu Wzgórz Szeskich – 12 495 ha, Obszar Chronionego Krajobrazu Jezior Oleckich – 10 521 ha), 5 rezerwatów przyrody: Cisowy Jar (10,7 ha florystyczny, stanowiska cisa), Wyspa Lipowa na jeziorze

Szwałk Wielki (florystyczny 2,7 ha drzewostan lipy), Mazury (372,6 ha krajobrazowy zespół wodno-leśny Puszczy Boreckiej), Lipowy Jar (zachowanie drzewostanu i rzeźby terenu pow. 49,54 ha) oraz Borki (zachowanie naturalnych zbiorowisk leśnych) oraz 16 pomników przyrody, w tym grupy drzew oraz pojedyncze drzewa.

IV. 2. Ochrona zwierząt

Do zadań własnych gminy należy zapewnienie opieki bezdomnym zwierzętom. Umowę na wylapywanie oraz zapewnienie opieki bezdomnym zwierzętom na terenie Gminy realizowało

Schronisko Dla Bezdomnych Psów w Bystrym k/Giżycka.

Wykonując zadania określone w programie opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Kowale Oleckie zapewniono miejsce tymczasowej opieki dla zwierząt hodowlanych w gospodarstwie rolnym w miejscowości Chełchy.

W 2019 roku na terenie gminy ponownie jak w 2018 roku wystąpił przypadek odebrania grupy zwierząt hodowlanych z prywatnego gospodarstwa rolnego przez organizację społeczną na mocy przepisów ustawy o ochronie zwierząt. Odebrane zwierzęta w 2018 roku nadal są utrzymywane przez Gminę na mocy umowy zawartej z osobą fizyczną, która sprawuje nad nimi opiekę. W powyższych sprawach trwa w dalszym ciągu postępowanie administracyjne oraz postępowanie sądowe.

IV. 3. Ochrona klimatu i powietrza

W maju 2015 r. przyjęto do realizacji „Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Kowale Oleckie. Plan Gospodarki Niskoemisyjnej jest dokumentem średniookresowym, który wyznacza cele i działania na kilka lat. W proces tworzenia Planu zostały zaangażowane różne grupy interesariuszy z terenu gminy, wśród których byli władze gminy, pracownicy urzędu gminy, władze i pracownicy jednostek organizacyjnych gminy, a także przedstawiciele lokalnego społeczeństwa i przedsiębiorców. Plan został poddany procedurze strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Gmina Kowale systematycznie od wielu lat realizuje działania zmierzające do zmniejszenia zużycia energii oraz mniejszej emisji zanieczyszczeń. Wynikają one z przyjętych i systematycznie aktualizowanych dokumentów strategicznych Gminy, w tym Planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe Gminy Kowale Oleckie. Główny cel Planu Gospodarki Niskoemisyjnej to: redukcja emisji zanieczyszczeń o 20% do 2020 r. w stosunku do roku bazowego na terenie gminy Kowale Oleckie. Proces wdrażania jest złożonym przedsięwzięciem, wymagającym dobrego przygotowania i stałej komunikacji ze społeczeństwem. W Planie zostały określone podstawowe źródła emisji zanieczyszczeń gazowych i pyłowych na obszarze gminy, którymi w największym stopniu są emitory lokalne. Uwzględniając możliwości finansowe Gminy, jak również możliwości wsparcia zewnętrznymi środkami władze wybierają do realizacji zrównoważony wariant działań, dający pewność realizacji zakładanych efektów ekologicznych i wyznaczonych celów, który w ostatnich latach nakierowany jest przede wszystkim na podniesienie standardów w jakości i bezpieczeństwie układów komunikacyjnych oraz promowania zastosowań odnawialnych źródeł energii ale także zakupu wysokosprawnych urządzeń spaliniowych do utrzymania zasobów Gminy i bezpieczeństwa jej mieszkańców.

IV.4. Wody powierzchniowe i podziemne

wody powierzchniowe

Na terenie gminy Kowale Oleckie brak jest większych cieków powierzchniowych. Do najważniejszych należą cieki: Jarka i Ełk (zwana Czarną Strugą), Mazurka oraz Jegrznia (Lega), a także strumień płynący po wschodnim obrzeżu Puszczy Boreckiej. Rzeka Jarka jest źródłową strugą rzeki Gołdapy. Źródła tej rzeki znajdują się na terenie gminy w północno-wschodniej części wsi Szarejki. Rzeka Ełk (Czarna Struga) ma swoje źródła nieopodal miejscowości Siedliska, około 12 km od Gołdapi i płynie w kierunku południowym. Przepływa przez jeziora: Szwałk, Piłwąg, Łażno, Litygajno, Łasmiady, Straduny, Maleckie i Ełckie, zmieniając kilkakrotnie swoją nazwę (Czarna Struga, Łażna Struga, Ełk). Kończy swój bieg wpływając do Biebrzy. Rzeka Jegrznia (Lega) jest prawobrzeżnym dopływem Biebrzy. Źródła Jegrzni zlokalizowane są na północny – zachód od wsi Szarejki. Rzeka Mazurka płynąca w zachodniej części gminy Kowale Oleckie jest dopływem jeziora Łażno, do którego uchodzi w południowo-wschodniej jego części.

Gmina charakteryzuje się występowaniem małej ilości jezior. Większe ich skupienie występuje jedynie w południowo-zachodniej części gminy. Występujące na terenie gminy jeziora są pochodzenia rynnowego, przepływowe. Do największych należą m.in. Szwałk Mały, Szwałk Wielki, Piłwąg. Jezioro Szwałk Wielki jest największym zbiornikiem na terenie gminy i zajmuje powierzchnię ponad 2 km². Jego maksymalna głębokość to ok. 11 m. Wiele małych jezior przechodzi proces eutrofizacji, który prowadzi do przekształcenia tych zbiorników w płytkie stawy, zamieniające się kolejno w torfowiska wysokie.

wody podziemne

Na całym obszarze gminy dominuje czwartorzędowe piętro wodonośne. Występujące wody podziemne są średniej jakości i wymagają uzdatniania. Są również wody, w których stwierdzono przekroczenie wartości dopuszczalnych dla wód do picia. Na obniżenie jakości wód mają wpływ przede wszystkim takie wskaźniki jak – żelazo, mętność i barwa. Mają one pochodzenie naturalne. Obecne w dużych ilościach żelazo (Fe), wraz z towarzyszącym mu manganem (Mn), jest charakterystyczne dla czwartorzędowych osadów wodnolodowcowych. Z obecnością związków Fe i Mn oraz substancji organicznej związane są też mętność i barwa wód.

IV.5. Ochrona przed substancjami niebezpiecznymi

Gmina Kowale Oleckie w dniu 1 października 2019 r. po pozytywnie ocenionym wniosku na dofinansowanie zadania pn. „Usuwanie wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Kowale Oleckie” zawarła umowę dotacyjną z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Olsztynie. Realizacja wskazanego zadania jest elementem „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009 – 2032”. Zadanie fizycznie będzie realizowane w okresie od 01.04.2020 r. do 31.07.2020 r.

IV.6. Obszary zielone

Na terenie gminy Kowale Oleckie znajdują się tereny zieleni, które służą mieszkańcom jako tereny wypoczynkowe, do zabaw dla dzieci, a także podnoszą standard miejscowości, estetykę i funkcjonalność. Takie tereny znajdują się w większości miejscowościach.

Największym terenem w gminie Kowale Oleckie jest park spacerowo – wypoczynkowy położony w Kowalach Oleckich, z licznymi alejkami, ławkami, placem zabaw dla dzieci oraz elementami siłowni zewnętrznej. W pozostałych miejscowościach gminy obiekty te zostały

utworzone jako tereny rekreacyjne często z funkcjami wypoczynkowo – sportowymi, jak np. w miejscowościach: Stożne, Sokółki, Jabłonowo, Szwałk, Golubki, Borokowiny, Drozdowo.

IV.7. Rolnictwo

Gmina Kowale Oleckie jest gminą, w której rolnictwo dominuje. Jest to przede wszystkim działalność wykonywana przez osoby fizyczne. Użytki rolne zajmują powierzchnię blisko 53% powierzchni gminy. W produkcji zwierzęcej przeważa chów bydła mlecznego i opasowego. Gleby są ważnym składnikiem środowiska naturalnego. Występuje tu mozaika gleb brunatnych i bielcowych oraz czarne ziemie i mady. Gleby brunatne występują na terenach pagórkowatych falistych, na skale macierzystej, którą jest glina zwałowa i piaski gliniaste. Gleby bielcowe utworzyły się na piaskach glaciofluwialnych. Największe zróżnicowanie typów, rodzajów i gatunków gleb występuje w obrębie Wzgórz Szeskich. Najlepsze gleby – klasy III oraz IV bonitacyjnej należące do kompleksu 2-ego (pszennego dobrego) i 4-ego (żytniego bardzo dobrego), występują głównie w rejonie miejscowości: Jabłonowo, Sokółki, Guzy, Szeszki, Szwałk, Borkowiny, Chełchy, Kowale Oleckie, Kucze, Górczyce, Drozdowo i Lakiele. Mniej korzystne gleby, tj. kompleksu 3-ego (pszennego wadliwego) oraz kompleksu 5-ego (żytniego dobrego) występują w rejonie miejscowości: Kowale Oleckie, Jabłonowo, Szwałk, Wężewo, Kucze, Drozdowo, Zawady Oleckie, Szarejki, Monety, Kiliany, Kilianki, Stożne i Golubie Węzewskie. Udział gruntów ornych o poszczególnych klasach bonitacyjnych przesądza o strukturze upraw, wśród których dominuje kukurydza na kiszonkę w ilości ponad 350 ha. Pozostałe uprawy to zboża: pszenica ozima i jara około 800 ha, żyto – 25 ha, mieszanki zbożowe – 1900 ha, owies – 150 ha, pszenżyto – 700 ha, jęczmień – 200 ha, rzepak – 400 ha.

Na uwagę zasługuje stosunkowo wysoki odsetek powierzchni łąk i pastwisk (również na gruntach ornych), co umożliwia rozwój hodowli bydła.

Tabela. IV.1. Liczba gospodarstw rolnych według powierzchni

Lp.	Gospodarstwa rolne o powierzchni	Gmina Kowale Oleckie	
		Liczba gospodarstw	Struktura w % w ilości gospodarstw
1.	od 1,00 do 1,99 ha	155	22,60
2.	od 2,00 do 4,99 ha	153	22,30
3.	od 5,00 do 9,99 ha	90	13,12
4.	od 10,00 do 14,99 ha	78	11,37
5.	od 15,00 do 19,99 ha	48	7,00
6.	od 20,00 do 49,99 ha	124	18,08
7.	od 50,00 do 99,99 ha	28	4,08
8.	100 ha i więcej	10	1,45
	w tym: powyżej 300 ha	3	0,44
	Razem	686	100

Powyższe dane wskazują, że gospodarstwa rolne małe – o powierzchni do 5 ha, stanowią 308 gospodarstw rolnych co stanowi ponad 45% z ogólnej ich liczby tj. 686 wszystkich gospodarstw.

IV. 8. Gospodarka odpadami

W 2019 roku na terenie gminy obowiązywał system zbiórki odpadów w systemie pojemnikowym z podziałem na frakcje: odpadów zmieszanych, frakcję suchą i frakcję moką (gromadzoną indywidualnie na nieruchomościach) oraz frakcje: zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, szkło, złom metalowy, inne niż niebezpieczne odpady budowlane i rozbiórkowe, odpady wielkogabarytowe, popiół, odpady niebezpieczne (przeterminowane leki, baterie i akumulatory, świetlówki i inne odpady zawierające rtęć, oleje i tłuszcze jadalne, chemikalia), zużyte baterie i akumulatory, zużyte opony oraz odpady zielone.

Na terenie gminy Kowale Oleckie systemem odbioru odpadów objęte były wszystkie nieruchomości (zamieszkałe i niezamieszkałe).

Podmiotem świadczącym usługę odbioru odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości (wybrany na podstawie przetargu) była Firma Handlowo Usługowa EKO s.c. z siedzibą w Jeleniewie. Instalacją do której trafiały odpady w celu ich zagospodarowania był Zakład Unieszkodliwiania Odpadów w Siedliskach k/Ełku (w ramach członkostwa Gminy w Związku Międzygminnym „Gospodarka Komunalna”)

Łączna ilość odpadów komunalnych odebrana w 2019 roku z terenu gminy i przekazana do zagospodarowania wyniosła - 1160,61 Mg w tym:

- 1104,95 Mg - odpady zmieszane (kod 20 03 01),
- 0,260 Mg - frakcja „sucha” (kod ex 20 03 01),
- 22,32 Mg - odpady wielkogabarytowe (20 03 07),
- 5,66 Mg - zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny (kod 20 01 36),
- 26,44 Mg - popiół paleniskowy (20 01 99),
- 0,980 Mg - zużyte opony (kod 16 01 03)

Przyjęte w 2019 roku metody naliczenia opłaty za gospodarowanie odpadami:

- nieruchomości zamieszkałe – od 1 mieszkańca;
- nieruchomości niezamieszkałe:
 - za pojemnik przy jednorazowym odbiorze
 - roczna opłata ryczałtowa (domki letniskowe oraz inne nieruchomości rekreacyjno-wypoczynkowe)

Obowiązujące w 2019 roku stawki opłat:

nieruchomości zamieszkałe

Sposób gromadzenia odpadów	Okres naliczenia	
	I-IX	X-XII
selektywny	13,50 zł	16,00 zł
nieselektywny	14,00 zł	18,00 zł

nieruchomości niezamieszkałe

Sposób gromadzenia odpadów	Okres naliczenia	
	I-IX	X-XII
<i>selektywny</i>		
- pojemnik 120 l	23,00 zł	24,00 zł
- pojemnik 240 l	42,00 zł	45,00 zł
- pojemnik 660 l	100,00 zł	110,00 zł
- pojemnik 1100 l	170,00 zł	185,00 zł
- kontener KP 7	760,00 zł	830,00 zł
- opłata ryczałtowa	138,00 zł	138,00 zł
<i>nieselektywny</i>		
- pojemnik 120 l	23,00 zł	25,00 zł
- pojemnik 240 l	45,00 zł	50,00 zł
- pojemnik 660 l	122,00 zł	137,00 zł
- pojemnik 1100 l	203,00 zł	229,00 zł
- kontener KP 7	1292,00 zł	1457,00 zł
- opłata ryczałtowa	144,00 zł	144,00 zł

IV.9. Składowisko odpadów w Stożnem

Zamknięte i zrehabilitowane składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne zlokalizowane jest w m. Stożne gm. Kowale Oleckie na działce o nr geod. 175/43. Rekultywację zakończono w 2012 roku. Obecnie prowadzony jest monitoring poeksploatacyjny.

ROZDZIAŁ V KOMUNIKACJA I DROGOWNICTWO

V.1. Sieć drogowa

Na sieć drogową gminy Kowale Oleckie składają się drogi:

- krajowe,
- wojewódzkie,
- powiatowe,

- gminne (w tym drogi wewnętrzne – ulice, drogi dojazdowe do gruntów i gospodarstw).

Drogi krajowe przebiegające przez teren gminy:

- Nr 65 Gołdap – Bobrowniki (odc. w granicach gminy o dł. 15 km),

Drogi wojewódzkie przebiegające przez teren gminy:

- Nr 652 Kowale Oleckie z DW 653 w Suwałki (odc. w granicach gminy o dł. 7 km)

Drogi powiatowe o długości 100 km, w tym o nawierzchni bitumicznej – 62 km, żwirowo-gruntowe 38 km.

Drogi gminne posiadają łączną długość 337 km z tego:

- 24 km o nawierzchni bitumicznej,
- 0,5 km o nawierzchni betonowej,
- 2,5 km o nawierzchni brukowej,
- 310 km o nawierzchni gruntowej (w tym 242 km wzmocnioną żwirem).

V.2. Inwestycje drogowe

W 2019 roku zrealizowane inwestycje drogowe to:

- Przebudowa odcinka drogi gminnej nr 138015N w m. Czukty dł. 0,271 km oraz drogi gminnej na działce nr 137 długości 0,169 km (bitumiczna),
- Przebudowa drogi gminnej w m. Szeszki od km 0+000 do km 0+817 na działkach nr 79, 86/1 oraz 69 (bitumiczna),
- Przebudowa drogi gminnej nr 138072N w m. Stożne (bitumiczna)
- Remont drogi gminnej nr 138039N ul. Ogrodowa w miejscowości Kowale Oleckie (bitumiczna)

V. 3. Zezwolenia na przewóz osób

Na terenie gminy Kowale Oleckie świadczone są usługi przewozu osób w ramach następujących zezwoleń:

2015

1. Biuro Usług Turystycznych „Żak Tourist” Sp. z o.o. ul. Rybacka 2, 16 – 300 Augustów

- Linia Gołdap – Warszawa

2. Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej „POLONUS” w Warszawie Spółka Akcyjna, ul. Aleje Jerozolimskie 144, 02 – 305 Warszawa

- linia Warszawa – Gołdap przez Łomża, Ełk

- linia nr 33 Warszawa – Gołdap przez Łomża, Ełk

3. PKS w Suwałkach Spółka Akcyjna, ul. Wojska Polskiego 100, 16 – 400 Suwałki:

- linia autobusowej Suwałki – Gołdap przez Filipów, Kowale Oleckie

- linia Olecko – Suwałki przez Kowale Oleckie, Filipów;

- linia Ełk – Gołdap przez Gąski, Olecko.
- linia Olecko – Gołdap przez Sokółki, Kowale Oleckie, Wilkasy
- linia Gołdap – Białystok przez Olecko, Ełk, Grajewo
- linia Olecko – Czerwony Dwór przez Kilianki

4. PKS w Białymstoku S.A., ul. Fabryczna 1, 15-482 Białystok

- linia Białystok-Gołdap przez Ełk.

2016

1. PKS w Białymstoku S.A., ul. Fabryczna 1, 15-482 Białystok

- Linia Białystok-Gołdap przez Grajewo, Ełk, Olecko

2. PKS w Suwałkach Spółka Akcyjna, ul. Wojska Polskiego 100, 16 – 400 Suwałki

- Linia Augustów – Kowale Oleckie – Węgorzewo i kurs: Węgorzewo – Kowale Oleckie – Augustów

- linia nr 20 Augustów – Węgorzewo przez Olecko, Gołdap, Banie Mazurskie

2017

1. Biuro Usług Turystycznych, „Żak Tourist” Sp. z o.o., ul. Rybacka 2, 16 – 300 Augustów

- linii autobusowej Gołdap – Warszawa oraz Gołdap - Ełk.

2. Podlaska Komunikacja Samochodowa NOVA S.A., ul. Bohaterów Monte Cassino 8, 15-873 Białystok, Oddział w Suwałkach, ul. Wojska Polskiego 100, 16-400 Suwałki

- linia Suwałki – Giżycko przez Kowale Oleckie, Gołdap, Banie Maz., Węgorzewo

3. Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej „POLONUS” w Warszawie spółka akcyjna, Aleje Jerozolimskie 144, 02-305 Warszawa

- linii nr 33 Warszawa – Gołdap przez Łomża, Ełk
- linii nr 18 Warszawa – Gołdap przez Ostrołęka, Ełk

2018

Podlaska Komunikacja Samochodowa NOVA S.A., ul. Bohaterów Monte Cassino 8, 15-873 Białystok, Oddział w Suwałkach, ul. Wojska Polskiego 100, 16-400 Suwałki

- linia nr 20/10/5 Gołdap-Białystok

2019

Andrzej Jasionowski, ul. Kolejowa 2A, 11-500 Giżycko

- linia nr 3 Suwałki – Węgorzewo - Gdańsk.

Podlaska Komunikacja Samochodowa NOVA S.A., ul. Bohaterów Monte Cassino 8, 15-873 Białystok, Oddział w Suwałkach, ul. Wojska Polskiego 100, 16-400 Suwałki

- linia nr 118 Olecko – Czerwony Dwór przez Stożne, Golubie Węzowskie

- linii nr 10 Gołdap - Białystok przez Olecko, Ełk, Grajewo

W roku 2019 zezwolenie na wykonanie regularnych przewozów osób w krajowym transporcie drogowym posiadały następujący przewoźnicy (podpisano 21 zezwoleń):

1. Biuro Usług Turystycznych Żak Tourist” Sp. Z o. o. ul. Rybacka 2, 16 – 300 Augustów.
2. Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej „POLONUS” w Warszawie Spółka Akcyjna, ul. Aleje Jerozolimskie 144, 02 – 305 Warszawa.
3. Podlaska Komunikacja Samochodowa NOVA S.A., ul. Bohaterów Monte Cassino 8, 15-873 Białystok, Oddział w Suwałkach, ul. Wojska Polskiego 100, 16-400 Suwałki
4. Andrzej Jasionowski, ul. Kolejowa 2A, 11-500 Giżycko

ROZDZIAŁ VI GOSPODARKA KOMUNALNA

VI. 1. System zaopatrzenie w wodę

System zaopatrzenie w wodę tworzą:

- 1) ujęcia wody w Kowalach Oleckich i w Stożnem,
- 2) stacje poboru i uzdatniania wody w Kowalach Oleckich i Stożnem
- 3) przepompownie wody w Lakielach, Chełchach i Szarejkach,
- 4) sieć wodociągowa.
- 5) sieć wodociągowa PWiK Gołdap.
- 6) sieć wodociągowa i ujęcie SM NOWA.
- 7) sieć wodociągowa SM Mazury.

System umożliwia dostęp do wody pitnej prawie wszystkim mieszkańcom gminy (99%). Eksploatacją wodociągów gminnych zajmuje się Referat ds. Infrastruktury, Gospodarki Komunalnej i Mieszaniowej, Ewidencji Działalności Gospodarczej Urzędu Gminy w Kowalach Oleckich

Zdolność produkcyjną ujęć wodociągowych obsługiwanych przez Urząd przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela. VI.1. Zdolność produkcyjna ujęć wodociągowych w 2019 r.

Lp.	Lokalizacja ujęć wody	Zdolność produkcyjna (m ³ /dobę)
1.	Kowale Oleckie – 2 ujęcia głębinowe	480
2.	Stożne – 2 ujęcia głębinowe	696
Razem		1176

Urząd Gminy w Kowalach Oleckich obsługuje 156,4 km rozdzielczej sieci wodociągowej i dostarcza wodę do 1311 odbiorców, z tego 1272 stanowią gospodarstwa domowe, w części połączone z gospodarstwami rolnymi.

Tabela. VI.2. Sieć wodociągowa, dane za lata 2016 – 2019

Lp.	Sieć wodociągowa	Ilość (km /szt./h)			
		2016	2017	2018	2019
1.	Długość sieci rozdzielczej	156,3	156,3	156,4	156,4
2.	Ilość przyłączy do budynków mieszkalnych	658	660	663	668
3.	Liczba awarii sieci wodociągowych	23	40	60	50
4.	Przeciętny czas usuwania awarii wodociągowej (w h)	24	24	24	24

Tabela. VI.3. Odbiorcy wody, dane za lata 2016 – 2019

Lp.	Sieć wodociągowa	Ilość (km /szt./h)			
		2016	2017	2018	2019
1.	Gospodarka komunalna ogółem	1301	1304	1307	1311
	w tym gospodarstwa domowe	1268	1270	1272	1272

Tabela.VI.4. Pobór wody z ujęć.

Lp.	Sieć wodociągowa	Ilość (tys. m ³)			
		2016	2017	2018	2019
1.	Pobór wody ogółem	321,5	346,5	362	348
	Pobór wody średniodobowy	0,88	0,95	0,99	0,95

Tabela.VI.5. Wybrane parametry zaopatrzenia w wodę w latach 2016 -2019

Lp.	Wyszczególnienie	Sprzedaż wody pitnej (w tys. m ³)			
		2016	2017	2018	2019
1.	Sprzedaż wody pitnej dla ogółu odbiorców	138	138,6	134,8	136
2.	Zużycie wody w gospodarstwach domowych (w tym rolne)	128,1	128,8	125	127
3.	Zużycie wody w zakładach i instytucjach	9,9	9,8	9,8	9,0
4.	Zużycie wody w obiektach rekreacyjnych (leśnikowych)	0	0	0	0
5.	Pobór wody na cele własne	38	55	95	90
	wskaźnik %	12	16	26	25
6.	Straty	145,5	152,9	132	126,3
	wskaźnik %	45	44	36	36
7.	Cena brutto z 1 m ³ dostarczonej wody dla wszystkich odbiorców	2,70	2,70	2,85	2,92

Na terenie gminy Kowale Oleckie na 1 km sieci wodociągowej rozdzielczej przypada zaledwie 0,12 odbiorców. Uwarunkowania te przedkładają się znacząco na wielkość strat w dostawie wody.

Najczęstszą przyczyną strat wody w sieciach wodociągowych zewnętrznych są:

- stan techniczny przewodów i armatury,
- warunki gruntowe,
- wiek instalacji przyłączy i sieci rozdzielczej wodociągowej,
- przecieki wody z nieszczelnych przewodów i uzbrojenia sieci wodociągowej,
- wady materiałów i awarie przewodów wodociągowych,
- kradzieże wody,
- nadmierne ciśnienie wody w sieci i jego zmiany w cyklu dobowym.

VI.2. Jakość wody pitnej

Woda pobierana z ujęć głębinowych w Kowalach Oleckich i Stożnem jest uzdatniana poprzez złoża filtracyjne w dwustopniowym cyklu w celu redukcji żelaza i manganu.

Mieszkańcom gminy jest dostarczana woda o jakości przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Woda jest okresowo badana w laboratoriach posiadających Certyfikat Akredytacji. Badania wykonywane są wg harmonogramu badań w zakresie monitoringu kontrolnego i przeglądowego (rozszerzonego). Harmonogram jest uzgadniany i podlega zatwierdzeniu przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego.

VI.3. System kanalizacyjny

System kanalizacyjny na terenie gminy Kowale Oleckie tworzą:

- oczyszczalnia ścieków mechaniczno – biologiczna w Kowalach Oleckich, do której podłączone są miejscowości: Kowale Oleckie, Daniele, Stożne, Golubki
- przepompownie ścieków – 6 szt. w miejscowości Kowale Oleckie, 1 szt. w miejscowości Daniele, 1 szt. w miejscowości Rogówko, 5 szt. w miejscowości Stożne, 5 szt. w miejscowości Golubki
- sieć kanalizacyjna w miejscowościach Kowale Oleckie, Daniele, Stożne, Golubki
- Oczyszczalnie ścieków SM Drozd w msc.: Drozdowo, Drozdówko, Borkowiny, Mściszewo, Wężewo.

Oczyszczalnia ścieków w Kowalach Oleckich

Wydajność oczyszczalni w Kowalach Oleckich wynosi 350 m³/dobę. Dopływ ścieków komunalnych do oczyszczalni następuje poprzez kolektor sanitarny o łącznej długości 25,5 km. Do sieci kanalizacyjnej podłączonych jest 580 dostawców w tym 562 gospodarstw domowych.

Tabela.VI.6. Sieć kanalizacyjna Oczyszczalnia Kowale Oleckie

Lp.	Sieć kanalizacyjna	Ilość (km /szt./h)			
		2016	2017	2018	2019
1.	Długość sieci kanalizacyjnej	24,9	24,9	25,5	25,5
2.	Ilość przyłączy do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	280	280	281	277
3.	Liczba awarii systemów kanalizacji	12	28	40	30

Tabela. VI.7. Dostawcy ścieków komunalnych Oczyszczalnia Kowale Oleckie

Lp.	Odbiorcy usług kanalizacyjnych	Ilość (km /szt./h)			
		2016	2017	2018	2019
1.	Dostawcy ogółem	580	580	580	580
	w tym: gospodarstwa domowe	562	562	562	562
2.	Wskaźnik % mieszkańców odprowadzających ścieki do kanalizacji sanitarnej	49	49	49	49

Tabela.VI.8. Struktura ścieków oczyszczonych w latach 2016 – 2019 Oczyszczalnia Kowale Oleckie

Lp.	Wyszczególnienie	Ścieki oczyszczone (w tys. m ³)			
		2016	2017	2018	2019
1.	Ścieki oczyszczone ogółem, z tego:				
	ścieki dopływające wg faktur	42,4	38,4	50,1	45,7
	w tym z gospodarstw domowych	26,3	29,1	29,4	40,7
2.	ścieki dowożone	0,79	1	2	2
3.	wody filtracyjne	0	0	0	0
4.	Średnia dobową ścieków oczyszczonych	0,116	0,105	0,137	0,125
5.	Koszt brutto utylizacji 1 m ³ – ustalony wg taryf	4,85	4,90	5,00	5,12

Oczyszczalnia ścieków w Staczach

Do oczyszczalni podłączona jest miejscowość: Stacze. Sieć kanalizacyjna w miejscowości Stacze wynosi 1 km. Wydajność oczyszczalni w Staczach wynosi 18 m³/dobę. Dopływ ścieków komunalnych od 17 dostawców do oczyszczalni następuje poprzez kolektor sanitarny o łącznej długości 1 km. Do sieci kanalizacyjnej podłączonych jest 17 dostawców w tym 16 gospodarstw domowych.

Tabela.VI.9. Sieć kanalizacyjna Oczyszczalnia Stacze

Lp.	Sieć kanalizacyjna	Ilość (km /szt./h)			
		2016	2017	2018	2019
1.	Długość sieci kanalizacyjnej	1	1	1	1
2.	Ilość przyłączy do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	5	5	5	5
3.	Liczba awarii systemów kanalizacji	0	0	0	0

Tabela. VI.10. Dostawcy ścieków komunalnych Oczyszczalnia Stacze

Lp.	Odbiorcy usług kanalizacyjnych	Ilość (km /szt./h)			
		2016	2017	2018	2019
1.	Dostawcy ogółem	17	17	17	17
	w tym: gospodarstwa domowe	16	16	16	16
2.	Wskaźnik % mieszkańców odprowadzających ścieki do kanalizacji sanitarnej	2	2	2	2

Tabela.VI.11. Struktura ścieków oczyszczonych w latach 2016 – 2019 Stacze

Lp.	Wyszczególnienie	Ścieki oczyszczone (w tys. m ³)			
		2016	2017	2018	2019
1.	Ścieki oczyszczone ogółem, z tego:				
	ścieki dopływające wg faktur	3	3	3	2
	w tym z gospodarstw domowych	3	3	3	2
2.	ścieki dowożone	0	0	0	0
3.	wody filtracyjne	0	0	0	0
4.	Średnia dobową ścieków oczyszczonych	0,008	0,008	0,008	0,0054
5.	Koszt brutto utylizacji 1 m ³ – ustalony wg taryf	8,95	9,00	9,20	9,20

W obecnym stanie obiekt oczyszczalni ścieków mechaniczno-biologicznej osiąga zdolność techniczną w zakresie oczyszczania ścieków w stopniu pozwalającym na wprowadzanie ścieków do środowiska o jakości wskaźników nieprzekraczających warunków pozwolenia wodno - prawnego.

Oczyszczalnie Przydomowe na terenie gminy Kowale Oleckie:

Liczba oczyszczalni 54

Podłączone budynki w tym gospodarstwa domowe 54

ROZDZIAŁ VII TURYSTYKA I GOSPODARKA

VII.1. Turystyka

Brak naturalnych akwenów wodnych sprawia, iż gmina Kowale Oleckie jest mało atrakcyjna pod względem turystyczno – rekreacyjnym w typowym okresie wakacyjnym. Do głównych i bardzo istotnych walorów gminy należy zaliczyć duże prawnie chronione powierzchnie o wyjątkowych walorach przyrodniczych, urozmaicone kompleksy leśne, rozciągające się na terenie gminy deniwelacje terenu, czyste powietrze, które bardzo przyciągają miłośników przyrody. Na terenie gminy jest 8 gospodarstw agroturystycznych, które oferują ok. 60 miejsc noclegowych.

Szlaki i atrakcje turystyczne gminy Kowale Oleckie

- szlak "Mostami Mazurki i brzegami jezior ku puszczańskim ostępom" - oznaczony kolorem czerwonym,
- szlak "Po wierchach i jarach Szeskiego Garbu" - oznaczony kolorem niebieskim,
- szlak "Po dworach i jeziorach prowadzący" - oznaczony kolorem zielonym
- szlak wodny: Puszcza Borecka – jezioro Szwałk Wielki – jezioro Ełk
- zabytkowe parki, m.in. w: Dorszach, Staczach, Szwałku, Wężewie

VII.2. Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej

Zgodnie z Centralną Ewidencją i Informacją o Działalności Gospodarczej (CEIDG), według stanu na koniec 2019 r. ilość zarejestrowanych podmiotów, które mają główne miejsce prowadzenia działalności na terenie gminy Kowale Oleckie, to 159 podmiotów, z czego status „aktywny” posiadało 118, status „zawieszony” 41.

Podmioty gospodarcze funkcjonujące na terenie gminy, to przede wszystkim jednoosobowe firmy oraz mikroprzedsiębiorcy, zatrudniający mniej niż 10 pracowników oraz małe przedsiębiorstwa prowadzące małe zakłady rodzinne, zatrudniające mniej niż 50 pracowników.

Do wiodących branż w gminie zaliczyć należy: handel detaliczny, usługi ogólnobudowlane, przerób drewna, zakłady stolarskie, transport drogowy towarów.

Ilość znaczących placówek usługowych dla ludności przedstawia się następująco:

- sklepy ogólnospożywcze – 13,

- sklepy branżowe – 3,
- lokale gastronomiczne – 2,
- zakłady fryzjerskie i kosmetyczne - 1,
- przychodnie lekarskie – 1,
- apteki – 1,
- usługi weterynaryjne – 1,
- banki – 1,
- urzędy pocztowe – 1,
- stacja paliw – 2.

Podmioty zarejestrowane według przeważającego kodu Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007) przedstawiają się następująco:

1. Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo – 18,
2. Górnictwo i wydobywanie – 0,
3. Przetwórstwo przemysłowe – 36,
4. Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych – 0,
5. Dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją – 0,
6. Budownictwo – 38,
7. Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych włączając motocykle – 25,
8. Transport i gospodarka magazynowa – 6,
9. Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi – 5,
10. Informacja i komunikacja – 2,
11. Działalność finansowa i ubezpieczeniowa – 11,
12. Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości – 0,
13. Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna – 7,
14. Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca – 2,
15. Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenie społeczne – 0,
16. Edukacja – 4,
17. Opieka zdrowotna i opieka społeczna – 6,
18. Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją – 1,
19. Pozostała działalność usługowa – 8,
20. Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby – 0,
21. Organizacje i zespoły eksterytorialne – 0.

VII.3. Koncesje na alkohol i liczba punktów sprzedaży alkoholu

W ostatnich latach uległa zmniejszeniu liczba punktów prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych.

Przedsiębiorcy prowadzący sprzedaż alkoholu rezygnują z zezwoleń z uwagi na niską sprzedaż, a tym samym nieopłacalność prowadzonej działalności.

Według stanu na koniec 2019 r. na terenie gminy Kowale Oleckie funkcjonowało ogółem 15 punktów sprzedaży alkoholu z tego:

- 13 punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży,

- 2 punkty sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (gastronomia).

W 2019 r. wydano 1 jednorazowe zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających do 4,5% zawartości alkoholu oraz na piwo przedsiębiorcy posiadającemu zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych, na czas odbywającego się festynu.

VII. 4. Organizacje pozarządowe

Na realizację zadań publicznych w 2019 roku Gmina Kowale Oleckie wydatkowała 67 930,00 zł. W zrealizowanych zadaniach publicznych uczestniczyło łącznie ponad 500 osób, będących bezpośrednimi adresatami (beneficjentami) działań publicznych oraz około 1000 osób, które uczestniczyły w zorganizowanych koncertach, imprezach rekreacyjnych i sportowych, wydarzeniach kulturalnych, itp.

W 2019 r. realizacja zadań publicznych zleconych przez Gminę organizacjom pozarządowym przedstawiała się następująco:

- Wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej – w szczególności organizację zawodów, rozgrywek, spartakiad, turniejów i rajdów sportowych, biegów przełajowych w Gminie Kowale Oleckie oraz jej reprezentacja na zewnątrz realizowało Stowarzyszenie Kultury Fizycznej i Rekreacji „Kowalak” z siedzibą w Kowalach Oleckich pod tytułem: **„Stawiamy na sport!”** w kwocie dofinansowania 20 000,00zł,
- Działania integracyjne poprzez organizację festynów, spotkań i wycieczek integracyjnych realizowało Stowarzyszenie „POMOCNA DŁOŃ” z siedzibą w Kowalach Oleckich pod tytułem **„Przegląd Artystyczny Talentów Osób Niepełnosprawnych”** w kwocie dofinansowania 2 000,00 zł,
- Działania integracyjne w formie organizacji festynów, spotkań, inicjatyw propagujących podniesienie bezpieczeństwa, „Dni rodziny”, „Czas dla rodziny” realizowało Stowarzyszenie Kultury Fizycznej i Rekreacji „Kowalak” z siedzibą w Kowalach Oleckich pod tytułem: **„Tradycyjnie kulturalni”** w kwocie dofinansowania 6 000,00 zł,
- Organizacja imprez, przeglądów, dni, konferencji związanych z promocją dziedzictwa kulturowego i patriotycznego realizowało Stowarzyszeniem Kuźnia Dobrych Praktyk” z siedzibą w Kowalach Oleckich pod tytułem „VIII Przegląd Poezji i Prozy Patriotycznej” w kwocie dofinansowania 2 000,00 zł.
- Działalność na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie realizował Gołdapski Fundusz Lokalny z siedzibą w Gołdapi pod tytułem: Konkurs „Działaj Lokalnie – 2019” w kwocie dofinansowania 3 000,00 zł,
- Stworzenie różnych form spędzania wolnego czasu (obozy, półkolonie, zimowiska, wycieczki oraz finansowanie imprez dla dzieci i młodzieży) jako promocja zabawy bez alkoholu i środków psychoaktywnych realizowały:
 - Stowarzyszenie Kultury Fizycznej i Rekreacji „KOWALAK” z siedzibą w Kowalach Oleckich pod tytułem: „Sport jako forma profilaktyki uzależnień!.” w kwocie dofinansowania 20 000,00 zł,

- Stowarzyszenie Kultury Fizycznej i Rekreacji „KOWALAK” z siedzibą w Kowalach Oleckich pod tytułem: „Dzień Sportu w Gminie Kowale Oleckie.” w kwocie dofinansowania 7 710,00 zł,
- Stowarzyszeniem „Nasze Stożenki” z siedzibą w Stożnem pod tytułem: „Natura nie truje – inspiruje!” w kwocie dofinansowania 7 220,00 zł

Stworzenie partnerskich relacji przyczyniło się do właściwej realizacji zadań publicznych, które oprócz wymienionych dofinansowanych zadań, aktywnie uczestniczą w życiu społeczności lokalnej, a także odpowiadając na zapotrzebowanie społeczne, samodzielnie podejmują się organizacji przedsięwzięć skierowanych do ogółu mieszkańców gminy.

VII.5. Fundusz sołecki

W samorządach od kilku lat funkcjonuje fundusz sołecki. Wysokość funduszu jest wyliczana na poszczególne sołectwa. O przeznaczeniu funduszu decydują mieszkańcy na zebraniach sołeckich. Aby wiosek sołectwa został przyjęty do realizacji musi spełniać warunki określone w ustawie o funduszu sołeckim, która mówi, że środki funduszu przeznacza się na realizację przedsięwzięć określonych we wniosku sołectwa, które są: zadaniami własnymi gminy, służą poprawie warunków życia mieszkańców, są zgodne ze strategią rozwoju gminy; ponadto powyższe warunki muszą być spełnione łącznie.

W roku budżetowym 2019 w Gminie Kowale Oleckie w ramach funduszu sołeckiego realizowano następujące zadania:

L.p.	Nazwa Sołectwa	Nazwa zadania	Wartość zadania	Wysokość środków przypad. na dane sołectwo	Wykonanie	Wykonanie %
1.	Bialskie Pole	I. Remont drogi gminnej we wsi Bialskie Pole	5 000,00	11 006,25	4 997,50	99,95
		II. Doposażenie placu rekreacyjno - wypoczynkowego	6 006,25		4 578,17	76,22
2.	Borkowiny	I. Zagospodarowanie terenu wokół basenu p/poż w msc. Borkowiny	13 597,91	15 897,91	11 548,68	84,93
		II. Zakupienie tabliczek kierunkowych - msc. Borkowiny	800,00		416,97	52,12
		III. Prace porządkowo - remontowe placu zabaw i rekreacji – msc. Borkowiny	1 500,00		1 210,89	80,73

3.	Cicha Wólka	I. Remont drogi gminnej połączonej z organizacją ruchu (oznakowanie pionowe, lusterka, żwirowanie, odwodnienie) - sołectwo Cicha Wólka	11 821, 53	11 821,53	10 958,39	92,70
4.	Czerwony Dwór	I. Utworzenie placu sportowo – rekreacyjnego w msc. Czerwony Dwór	17 800,23	17 800,23	17 092,44	96,02
5.	Chelchy	I. Uregulowanie stanu prawnego działki (boisko) – sołectwo Chelchy	4 381,04	11 413,89	4 381,04	100,00
		II. Dopuszczenie planu sportowo- rekreacyjnego – sołectwo Chelchy	7 032,85		6 919,75	98,39
6.	Czukty	I. Zakupienie tabliczek kierunkowych - sołectwo Czukty	4 000,00	11 459,18	2 712,15	67,80
		II. Dopuszczenie placu rekreacyjno – sportowego - sołectwo Czukty	7 459,18		7 400,00	99,21
7.	Dorsze	I. Uzupełnienie oświetlenia Ulicznego przy drodze gminnej w msc. Dorsze	1 200,00	12 274,46	1 199,96	100,00
		II. Remont i doposażenie placu zabaw w msc. Dorsze	11 074,46		10 624,26	95,93
8.	Drozdowo	I. Remont i doposażenie placu rekreacyjno – sportowego w msc. Drozdowo	21 151,92	21 151,92	18 875,60	89,24
9.	Golubki	I. Dopuszczenie placu rekreacyjno - sportowego w sołectwie Golubki	13 207,87	18 207,87	12 760,27	96,61
		II. zakupienie tablic kierunkowych - sołectwo Golubki	5 000,00		5 000,00	100,00
10.	Golubie Wężewskie	I. Dopuszczenie placu rekreacyjno – sportowego w sołectwie Golubie Wężew.	4 047,99	12 047,99	1 000,00	24,70

		II. Remont dróg gminnych - sołectwo Golubie Wężewskie	8 000,00		7 872,00	98,40
11.	Gorczyce	I. Zakupienie tablicy informacyjnej dla wsi Gorczyce	1 000,00	14 992,05	1 000,00	100,00
		II. Dopuszczenie placu rekreacyjno – sportowego we wsi Daniele	13 992,05		13 226,54	94,53
12.	Guzy	I. Remont dróg gminnych w sołectwie Guzy	11 957,40	11 957,40	11 614,28	97,13
13.	Jabłonowo	I. Urządzenie terenu rekreacyjnego – sołectwo Jabłonowo	7 086,19	14 086,19	7 085,65	99,99
		II. Dopuszczenie placu zabaw w msc. Jabłonowo	7 000,00		7 000,00	100,00
14.	Kiliany	I. Utworzenie miejsca rekreacji we wsi Kilianki	6 544,87	13 089,73	6 497,10	99,27
		II. Utworzenie miejsca rekreacji we wsi Kiliany	6 544,86		6 543,78	99,98
15.	Kowale Oleckie	I. Zakup sprzętu dla młodzieżowej drużyny pożarniczej (zestaw do ćwiczeń)	8 000,00	45 293,20	8 000,00	100,00
		II. Zakupienie i montaż progów zwalniających (gminne drogi wewnętrzne) - sołectwo Kowale Oleckie	4 593,20		3 843,76	83,68
		III. Wykonanie dokumentacji technicznej na zagospodarowanie terenu miedzy GCK a ul. Wspólną – sołectwo Kowale Oleckie	6 500,00		5 900,00	90,77
		IV. Remont budynku OSP w Kowalach Oleckich	25 000,00		25 000,00	100,00
		V. Zakupienie koszy do śmieci – ul. Głucha w Kowalach Oleckich	1 200,00		1 173,42	97,79

16.	Lakiele	I. Remont drogi szutrowej – gminnej – kolonie miejsc. Lakiele	13 841,97	18 841,97	13 345,50	96,41
		II. Dopuszażenie świetlicy wiejskiej	5 000,00		4 963,05	99,26
17.	Monety	I. Zakup tabliczek kierunkowych – sołectwo Monety	2 220,15	13 180,32	2 220,15	100,00
		II. Dopuszażenie świetlicy wiejskiej i terenu wokół świetlicy - sołectwo Monety	10 960,17		10 939,00	99,81
18.	Rogówko	I. Odnowienie i doposażenie gminnego placu rekreacyjno – sportowego w sołectwie Rogówko	171,01	12 591,51	171,01	100,00
		II. Budowa oświetlenia w msc. Rogówko	12 420,50		12 416,71	99,97
19.	Sokółki	I. Wykonanie tablic informacyjnych i kierunkowych (boisko „Orlik”, plac zabaw, obiekt sakralny)	8 000,00	24 820,67	8 000,00	100,00
		II. Wykonanie tablicy ogłoszeń w msc. Sokółki	1 000,00		1 000,00	100,00
		III. Dopuszażenie boiska „Orlik ” - zakupienie siatek i piłek – sołectwo Sokółki	1 000,00		993,69	99,37
		IV. Wykonanie oświetlenia w msc. Mściszewo (2 punkty świetlne przy blokach mieszkalnych)	12 000,00		11 419,91	95,17
		V. Dopuszażenie miejsca rekreacji w msc. Sokółki (urządzenia małej architektury)	2 820,67		188,21	6,67
20.	Stacze	I. Zakupienie tabliczek informacyjnych z wyszczególnieniem nr bud. – sołectwo Stacze	3 500,00	15 943,21	3 500,00	100,00

		II. Zakup grilla i wędzarni- sołectwo Stacze	3500,00		3 499,10	99,97
		II. Kontynuacja urządzenia placu rekreacyjno – wypoczynkowego w msc. Stacze	8 943,21		8 243,64	92,18
21.	Stożne	I. Poprawa oświetlenia we wsi Stożne	25 681,24	25 681,24	25 651,06	99,88
22.	Szarejki	I. Wykonanie dokumentacji na przebudowę drogi gminnej we wsi Szarejki	8 000,00	13 859,72	8 000,00	100,00
		II. Oznakowanie dróg we wsi Szarejki	2 600,00		2 600,00	100,00
		III. Nasadzenie drzew – sołectwo Szarejki	300,00		0,00	0,00
		IV. Remont dróg gminnych – sołectwo Szarejki	2 959,72		2 857,29	96,54
23.	Szeszki	I. Zakupienie tablic kierunkowych – soł. Szeszki	3 000,00	11 096,83	2 366,52	78,88
		II. Remont dróg gminnych we wsi Szeszki	8 096,83		8 061,42	99,56
24.	Szwalk	I. Wykonanie pomostu nad j. Szwalk	14 086,19	14 086,19	14 055,30	99,78
25.	Wężewo	I. Wykonanie tablic kierunkowych we wsi Wężewo	2 073,78	16 214,97	2 073,78	100,00
		II. Doposażenie placu rekreacyjno – sportowego – sołectwo Wężewo	12 141,19		11 539,47	95,04
		III. Remont przystanku – sołectwo Wężewo	1 000,00		429,82	42,98
		IV. Zakup tablicy informacyjnej	1 000,00		1 000,00	100,00
26.	Zawady Oleckie	I. Remont dróg gminnych w sołectwie Zawady Oleckie	10 779,78	10 779,78	10 368,90	96,19
		RAZEM:	X	419 596,21	396 336,13	94,46

VII.6. Bezrobocie.

Na dzień 31 grudnia 2019 r. w Powiatowym Urzędzie Pracy (PUP) w Olecku liczba zarejestrowanych bezrobotnych wynosiła 1 273 osoby. Stopa bezrobocia zgodnie z danymi GUS dla powiatu oleckiego wynosiła 9,8%. W kraju wynosiła 5,2%, zaś w województwie warmińsko-mazurskim 9,0%. Liczba osób bezrobotnych z terenu gminy Kowale Oleckie zarejestrowani w PUP w tym czasie wynosiła łącznie 256 w tym 149 kobiet. Prawo do zasiłku przysługiwało 27 osobom. Wśród zarejestrowanych bezrobotnych 114 osób nie posiada żadnych kwalifikacji zawodowych.

Formy aktywizacyjne jakie były stosowane w 2019 roku wobec osób bezrobotnych to:, roboty publiczne – 5 osób, staże - 10 osób, prace społecznie użyteczne – 10 osób. Z wszystkich wyżej wymienionych form aktywizacji, jakie wdrażała Gmina Kowale Oleckie korzystali w 2019 r. bezrobotni z terenu gminy Kowale Oleckie.

ROZDZIAŁ VIII OŚWIATA I WYCHOWANIE

Na terenie gminy Kowale Oleckie funkcjonują publiczne placówki oświatowe t. j.:

- Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Kowalach Oleckich,
- Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Sokółkach,
- Szkoła Podstawowa w Stożnem,
- Przedszkole Samorządowe w Kowalach Oleckich,
- Punkt Przedszkolny w Sokółkach,
- Punkt Przedszkolny w Stożnem

Finansowanie placówek oświatowych spełnia najważniejszą rolę w funkcjonowaniu i realizowaniu zadania statutowych. W Gminie Kowale Oleckie wydatki budżetowe poniesione na oświatę i wychowanie, które obejmują przedszkole, punkty przedszkolne i szkoły podstawowe, bez kosztu dowozu, kosztu obsługi księgowej szkół i kosztów edukacyjnej opieki wychowawczej stanowią ponad 25 % łącznych wydatków budżetu gminy.

Tabela.VIII.1. Źródła finansowania zadań oświatowych w 2019 r. [w zł], bez kosztów dowozu dzieci, obsługi księgowej placówek i edukacyjnej opieki wychowawczej.

Subwencja oświatowa	Dotacja przedszkolna	Dotacja podręcznikowa	Dochody własne placówek ośw.	Środki z budżetu gminy	Razem
4 189.916,00	106 628,00	30 289,05	267 571,76	2 032 176,38	6 626 581,19

VIII.1. Przedszkola i Punkty Przedszkolne.

Na terenie gminy Kowale Oleckie funkcjonują:

- Przedszkole Samorządowe w Kowalach Oleckich,
- Punkt Przedszkolny w Sokółkach,
- Punkt Przedszkolny w Stożnem,

Organem prowadzącym dla wskazanych jednostek jest Gmina Kowale Oleckie.

Liczba dzieci w przedszkolu w Kowalach Oleckich w roku szkolnym 2018/2019 wynosiła **69**, natomiast w roku szkolnym 2019/2020 wyniosła **56**.

Liczba dzieci w punkcie przedszkolnym w Sokółkach w roku szkolnym 2018/2019 wynosiła **10**, natomiast w roku szkolnym 2019/2020 wyniosła **9**.

Liczba dzieci w punkcie przedszkolnym w Stożnem w roku szkolnym 2018/2019 wynosiła **9** natomiast w roku szkolnym 2019/2020 wyniosła **9**.

Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom rodziców, potrzebom i wymaganiom dzieci, przedszkole i punkty przedszkolne organizują pracę tak, aby zapewnić wszechstronny rozwój dzieci, rozwój ich zainteresowań i zdolności. Przedszkolaki aktywnie uczestniczą w konkursach przedszkolnych, między przedszkolnych oraz organizowane są dla nich zajęcia z różnych obszarów edukacji. W trosce o zdrowie i sukcesy naszych podopiecznych, wychodzimy naprzeciw potrzebom dzieci. W tym celu odbywają się dodatkowe zajęcia z: terapii pedagogicznej, logopedycznej, religii, języka angielskiego oraz rytmiki.

VIII.2. Szkoły Podstawowe.

Na terenie gminy funkcjonują:

- Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Kowalach Oleckich,
- Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Sokółkach,
- Szkoła Podstawowa w Stożnem,

W roku szkolnym 2018/2019 wg Systemu Informacji Oświatowej (SIO) na 30.09.2018r. na terenie gminy Kowale Oleckie działały 3 szkoły podstawowe, funkcjonowały w nich łącznie **31** oddziałów, w tym gimnazjalne w których uczyło się **451** uczniów, natomiast w roku szkolnym 2019/2020 wg SIO na 30.09.2019 r. funkcjonuje **28** oddziałów, w których naukę rozpoczęło **366** uczniów.

Tabela.VIII.2.Wyniki egzaminu gimnazjalnego – część humanistyczna i matematyczno – przyrodnicza w roku szkolnym 2018/2019.

	Liczba uczniów	Część humanistyczna <i>język polski</i>	Część humanistyczna <i>historia i wiedza o społeczeństwie</i>	Część matematyczno- przyrodnicza <i>matematyka</i>	Część Matematyczno- przyrodnicza <i>przed. przyrod.</i>
		Średni wynik %	Średni wynik %	Średni wynik %	Średni wynik %
Kraj		63%	59%	43%	49%
Województwo Warm. Mazur		60%	56%	39%	47%
Gimnazjum Kowale Ol.	48	56%	53%	32%	43%
Gimnazjum Sokółki	21	62%	58%	35%	42%

Tabela.VIII.3.Wyniki egzaminu gimnazjalnego – część językowa w roku szkolnym 2018/2019- j. angielski

	Liczba uczniów	Język angielski poziom podstawowy	Język angielski poziom rozszerzony	Język rosyjski Poziom podstawowy	Język niemiecki poziom podstawowy
		Śr. wynik %	Śr. Wynik %		
Kraj		68%	53%	59%	51%
Województwo Warm.-Mazur.		64%	49%	53%	46%
Gimnazjum Kowale Oleckie	21(27)	62%	48%	56%	-
Gimnazjum Sokółki	17(4)	50%	36%	-	43%

Tabela VIII.4. Egzamin ósmoklasisty

	Liczba uczniów	Język polski	Matematyka	Język angielski
Kraj	-	63%	45%	59%
Województwo	-	58%	41%	54%
Powiat	-	56%	40%	51%
Gmina	52	57%	31%	42%
SP Kowale Oleckie	29	53%	26%	42%
SP Stożne	8	63%	42%	45%
SP Sokółki	15	61%	37%	41%

VIII.3. Zatrudnienie w placówkach oświatowych.

Tabela.VIII.5. Zatrudnienie w placówkach oświatowych w roku szkolnym 2019/2020 wg SIO na 30.09.2019 r.

	Zatrudnienie		w tym:			
	Etaty	Osoby	Nauczyciele		Administracja, obsługa	
			Etaty	Osoby	Etaty	Osoby
Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Kowalach Oleckich	37,05	40	26,05	29	11	11
Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Sokółkach	20,46	23	15,46	18	5	5
Szkoła Podstawowa w Stożnem	11,76	16	10,76	15	1	1
Przedszkole Samorządowe w Kowalach Oleckich	10,46	13	6,46	9	4	4
Punkt Przedszkolny w Sokółkach	1,5	1,5	1	1	0,5	0,5
Punkt Przedszkolny w Stożnem	1	1	1	1	0	0
RAZEM	85,23	94,50	60,73	73	21,5	21,5

Tabela.VIII.6.Kadra nauczycielska wg stopnia awansu zawodowego w roku szkolnym 2019/2020 wg SIO na 30.09.2019r.

	Liczba nauczycieli				
	Stażyści	Kontraktowi	Mianowani	Dyplomowani	Ogółem
Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Kowalach Oleckich	0	1,11	6,56	18,38	26,05
Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Sokółkach	0	0,49	6,28	8,69	15,46
Szkoła Podstawowa w Stożnem	1,50	2,29	3,00	3,97	10,76
Przedszkole Samorządowe w Kowalach Oleckich	0	1,00	2,00	3,46	6,46
Punkt Przedszkolny w Sokółkach	0	1,00	0,02	0,02	1,04
Punkt Przedszkolny w Stożnem	0	1,00	0	0	1,00
RAZEM	1,50	6,89	17,86	34,52	60,77

W roku szkolnym 2019/2020 według danych nauczyciele dyplomowani zatrudnieni byli na 34,52 etatu, co stanowi 56,80%. Drugą, co do wielkości grupą są nauczyciele mianowani 29,39%. Nauczyciele kontraktowi – 11,34% i stażyści – 2,47%.

VIII.6. Baza lokalowa i wyposażenie szkół

Szkoły podstawowe w Kowalach Oleckich (oba budynki) i w Sokółkach wyposażone są w sale gimnastyczne, wielofunkcyjne boiska sportowe do gry w piłkę ręczną, siatkową i koszykówkę (ORLIKI). Zaletą szkół prowadzonych przez gminę Kowale Oleckie jest pełne wyposażenie pracowni komputerowych w niezbędny sprzęt komputerowy, doposażenie klasopracowni w sprzęt multimedialny wspomagający pracę z uczniem oraz doposażenie w różnego rodzaju pomoce dydaktyczne.

Szkoły podstawowe w Kowalach Oleckich (oba budynki) i w Sokółkach prowadzą oprócz działalności edukacyjno-wychowawczej również zbiorowe żywienie w funkcjonujących w placówkach kuchniach i stołówkach.

VIII.5. Projekty realizowane w placówkach szkolnych w latach 2018/2019.

1. Projekt **„Kreatywnie, innowacyjnie, zespołowo – projekt dla Szkół Podstawowych z gm. Kowale Oleckie”** z Europejskiego Funduszu Społecznego. Do projektu przystąpiły 3 szkoły podstawowe z Gminy Kowale Oleckie. Projekt jest realizowany w okresie od 01.09.2018 r. do 31.03.2020 r.

Łączna wartość projektu: **571 710,39 zł.**

Projekt obejmuje szkolenie 14 nauczycieli, zakup nowoczesnego wyposażenia szkolnych pracowni przedmiotowych oraz zakup sprzętu TIK, warsztaty tematyczne dla rodziców oraz zajęcia pozalekcyjne dla uczniów.

2. Realizacja rządowego programu **„Posiłek w szkole i w domu”**. Gmina Kowale Oleckie w roku 2019 otrzymała środki finansowe w formie dotacji celowej na realizację zadania w wysokości **50 685,00 zł** dla Szkoły Podstawowej im. Marii Konopnickiej w Sokółkach.

3. Realizacja **„Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa”**. Gmina Kowale Oleckie w roku 2019 otrzymała środki finansowe w formie dotacji celowej na realizację zadania dla Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II Kowalach Oleckich w wysokości **12 000,00 zł**.

ROZDZIAŁ IX KULTURA I ZABYTKI

IX. 1. Gminny Centrum Kultury w Kowalach Oleckich

Gminne Centrum Kultury w Kowalach Oleckich prowadzi edukację kulturalną i społeczną dzieci, młodzieży, dorosłych i seniorów, popularyzuje i promuje twórczość artystyczną ze wszystkich dziedzin sztuki, pomaga zespołom amatorskim, grupom twórczym działającym przy Gminnym Centrum Kultury. Ponadto organizuje zajęcia, turnieje oraz imprezy lokalne, szeroko współpracując z jednostkami organizacyjnymi Gminy oraz szeregiem innych o zasięgu lokalnym i ogólnopolskim.

Tabela.IX.1. Zrealizowane zadania w 2019 r.

Imprezy okolicznościowe i środowiskowe	
1.	Impreza charytatywna „Gramy z Wielką Orkiestrą Świątecznej Pomocy”.
2.	XIV Gminny Przegląd Przedstawień Jasełkowych i Kolędniczych.
3.	Święto Wiosny.
4.	XV Koncert Pieśni Wielkopostnych.
5.	Kiermasz Wielkanocny.
6.	Koncert zespołu „Pro Musica Antiqua”.
7.	Kowaliada, 45-lecie zespołu Prząśniczki.
8.	I Gminny Turniej Gry w Bule.
9.	Piknik Dożynkowy.
10.	Narodowe Obchody Święta Niepodległości – uroczyste otwarcie Skweru Niepodległości.
11.	Mikołajki z GCK.
12.	VI Przegląd Kolęd i Pastorałek.
13.	Kiermasz Bożonarodzeniowy.
Zajęcia i wydarzenia sportowe, konkursy	
1.	Konkurs na wypiek z Przepisu Babuni.
2.	Konkurs na stroik dożynkowy.
3.	Konkurs na plakat „O czym szumią drzewa”.
4.	Konkursy sportowe dla dzieci i młodzieży zorganizowane w ramach Pikniku Dożynkowego.
5.	I Gminny Turniej Gry w Bule
Zajęcia i warsztaty dla dzieci, młodzieży i dorosłych	
1.	Spotkania z muzykami z Agencji Artystycznej „MAT” w Olsztynie.
2.	Zajęcia taneczne Zumba Kids.
3.	Zajęcia gry na gitarze.
4.	Zajęcia gry na keyboardzie.
5.	Warsztaty wokalne i instrumentalne.
6.	Zajęcia teatralne.
7.	Warsztaty wielkanocne.
8.	Warsztaty zaduszkowe.
9.	Warsztaty bożonarodzeniowe.
10.	Zajęcia artystyczno-rozwojowe z Seniorami.
11.	Warsztaty komputerowe dla Seniorów.
12.	Zajęcia plastyczne dla dzieci i młodzieży.
13.	Zajęcia z robotyki.
14.	Zajęcia artystyczne w ramach ferii zimowych.
Pozostałe inicjatywy podejmowane przez GCK	
1.	<u>Wystawy:</u> • „Żywy obraz wsi” . • Wystawa archiwalnych fotografii zespołu ludowego Prząśniczki.

	• „Wernisaż wystawy Auta marzeń”. • Wystawa prac plastycznych Klaudii Szulińskiej. • Wystawa pn.: „45 lat minęło jak jeden dzień... Historia działalności zespołu ludowego Prząśniczki”.
2.	O Zawada Oleckich, Janie Luśtychu i okolicznościach powstania niezwyklej publikacji – spotkanie autorskie.

Grupy, zespoły, soliści i kluby działające w 2019 r. przy Gminnym Centrum Kultury w Kowalach Oleckich:

- Zespół Folklorystyczny „Prząśniczki”,
- Zespół Folklorystyczny „Jarka”,
- Zespół Folklorystyczny „Na Przyboś”,
- Chór „Cantate Domino”,
- Solistka Ewelina Szymanowska – wokal,
- Solistka Anna Skorupska – wokal,
- Solistka Anna Adamczyk – wokal,
- Solista Artur Lachowicz – gitara,
- Solista Michał Perkowski – akordeon,
- Klub Seniora,
- Trzy grupy taneczne: „Kowalaki Rozrabiaki”, „Revolution”, „Na Maxa”
- Grupa teatralna „Pod Gwiazdami”
- Młodzieżowe zespoły muzyczne: „Every day”, „Best Boys”, „Band Girls”

Gminne Centrum Kultury w Kowalach Oleckich jest również administratorem 2 świetlic wiejskich: w Stożnem i w Sokółkach. Gminne Centrum Kultury jest obecne w Internecie, prowadzi na bieżąco stronę internetową: www.gckkowale.pl oraz profile na portalach społecznościowych: Facebook oraz Instagram.

IX.2. Gminna Biblioteka Publiczna w Kowalach Oleckich

Gminna Biblioteka Publiczna w Kowalach Oleckich jest samorządową instytucją kultury, która gromadzi, opracowuje i udostępnia materiały biblioteczne. Promuje czytelnictwo, upowszechnia wiedzę, kulturę i naukę, prowadzi działalność informacyjno-bibliograficzną oraz organizuje imprezy kulturalne. Sieć biblioteczną na terenie gminy tworzą: Biblioteka główna przy Gminnym Centrum Kultury w Kowalach Oleckich oraz Filia Biblioteczna w Sokółkach i Filia Biblioteczna w Stożnem. Podstawowym źródłem powiększania księgozbioru jest zakup książek z dotacji organizatora tj. Gminy oraz ze środków finansowych Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach programu „Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa”. Priorytet 1 - Zakup nowości wydawniczych do Bibliotek Publicznych”.

Tabela. IX.2. Zakup nowości w 2019 r.

Ilość woluminów	Kwota	Źródła finansowania			Wskaźnik zakupionych książek na 100 mieszkańców
		Środki własne	Środki GCK	Środki sponsora (MKiDN)	
392	9600,02	4800,02	-	4800,00	7,82

Książki zakupione w 2019 r. stanowią 1,4% ogółu zbiorów. Księgozbiór wzbogacany jest także darami od czytelników i instytucji. W 2019 r. było to 4 woluminy. Biblioteka dysponuje księgozbiorem regionalnym, uzupełnianym bieżącymi wycinkami prasowymi. W trosce o wysoką jakość księgozbioru systematycznie przeprowadza się selekcję i usuwa egzemplarze zniszczone i zdezaktualizowane. W 2019 r. w wyniku selekcji wycofano ok. 5 % księgozbioru. Biblioteka w swoich zasobach posiada 15 zbiorów elektronicznych.

Tabela. IX.3. Księgozbiór biblioteki na koniec 2019 r.

Rok 2019	Ogółem woluminów	W tym:		
		GBP w Kowalach Oleckich	Filia w Stożnem	Filia w Sokółkach
Księgozbiór	28622	10887	8128	9607

Tabela. IX.4. Księgozbiór biblioteki ze względu na podział literatury

Rok 2019	Ogółem woluminów	W tym:		
		Literatura piękna dla dorosłych	Literatura piękna dla dzieci	Literatura z innych działów
Księgozbiór	28622	13655	8658	6309

Zbiory biblioteczne w 51% opracowane są komputerowo w systemie bibliotecznym MAK4.3 i udostępnione w katalogu on-line. Wszystkie placówki biblioteczne są skomputeryzowane, wyposażone w drukarki, urządzenia wielofunkcyjne i skanery. Użytkownicy mogą korzystać z 17 stanowisk komputerowych z bezpłatnym dostępem do Internetu. Część nowoczesnego sprzętu pozyskano z programu: „Rozbudowa infrastruktury szerokopasmowego dostępu do Internetu i sieci PIAP-ów w województwie warmińsko-mazurskim”, „Tablety w Twojej bibliotece” – Program Rozwoju Bibliotek oraz z programu Instytutu Książki – „Kraszewski. Komputery dla bibliotek”. Z tego projektu zakupiliśmy również 4 roboty edukacyjne Jimu.

Tabela.IX.5. Liczba użytkowników korzystających ze stanowisk komputerowych w latach 2018-2019

Rok	Ogółem	W tym:		
		GBP w Kowalach Oleckich	Filia w Stożnem	Filia w Sokółkach
2019	6824	3953	887	1984
2018	6981	4078	860	2043

Na koniec 2019 r. w bibliotece zarejestrowano 681 aktywnych czytelników, którzy wypożyczyli łącznie ponad 18354 książek. Średnio jeden czytelnik wypożyczył 27 książek w ciągu roku. Największym zainteresowaniem cieszyły się zbiory z literatury beletrystycznej.

Tabela.IX.6. Stan czytelnictwa w gminie w latach 2018-2019

Rok	Ogółem	W tym:		
		GBP w Kowalach Oleckich	Filia w Stożnem	Filia w Sokółkach
Czytelnicy zarejestrowani				
2019	681	375	101	205
2018	683	386	106	191
Wypożyczenia				
2019	18354	9054	2631	6669
2018	18594	9294	2678	6622
Odwiedziny				
2019	15735	9696	2024	4015
2018	16904	10646	2176	4082

Biblioteka w zakresie popularyzacji książki, czytelnictwa oraz regionu prowadziła następujące formy pracy:

1. Udział w ogólnopolskich akcjach: Narodowe Czytanie, Noc Bibliotek, Tydzień z Internetem, Ogólnopolski Tydzień Czytania Dzieciom, Tydzień Bibliotek.
2. Udział w ogólnopolskiej akcji organizowanej przez Instytut Książki „Mała Książka – Wielki Człowiek”.
3. Organizowanie zajęć dla dzieci w czasie ferii zimowych.
4. Organizowanie cyklu spotkań z książką dla przedszkolaków w 2019 roku, to już VIII spotkania pt. „ekologiczne przedszkolaki”.
5. Organizowanie cyklu spotkań dla młodzież pt. „Młodzi, a książka”.
6. Lekcje biblioteczne.
7. Organizowanie zajęć edukacyjnych z robotyki (zakupiliśmy w ramach projekt „Kraszewski. Komputery dla bibliotek” 4 roboty edukacyjne Jimu).

8. Organizowanie zajęć z edukacji regionalnej (spotkanie poświęcone wydanej publikacji o wsi położonej na terenie naszej gminy).
 9. Organizowanie zajęć z kodowania i programowania.
 10. Spotkanie autorski.
 11. Współpraca z lokalnymi instytucjami, przedszkola, szkoły, Dom Pomocy Społecznej, Środowiskowy Dom Samopomocy.
 12. Realizowanie zadań wynikających z toku bieżącej pracy z uwzględnieniem kalendarza wydarzeń kulturalnych, rocznic literackich, uroczystości okolicznościowych oraz potrzeb kulturalnych lokalnej społeczności.
- W 2019 r. Biblioteka zorganizowała ogółem 40 różnego rodzaju imprez i przedsięwzięć edukacyjnych, w których wzięło udział ponad 1111 uczestników. Oferta biblioteki stale się poszerza, sukcesywnie pojawiają się nowe formy promocji książki i czytelnictwa.

Realizowane programy i projekty:

- 1) Program wieloletni „Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa” Priorytet 1 - Zakup nowości wydawniczych do Bibliotek Publicznych ze środków finansowych Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z budżetu państwa.
- 2) Program Instytutu Książki „Kraszewski. Komputery dla bibliotek”.
- 3) Program Instytutu Książki „Mała Książka – Wielki Człowiek”.

IX.3. Zabytki

Gmina Kowale Oleckie opracowała **Gminny Program Opieki nad Zabytkami Gminy Kowale Oleckie na lata 2016-2019**, który został uchwalony przez Radę Gminy Kowale Oleckie uchwałą Nr RG.0007.113.2016 z dnia 7 czerwca 2016 r. Uchwała weszła w życie 14 dni po jej ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Warmińsko-Mazurskiego z 2016 r. poz. 2551. Wyznaczono trzy główne zadania gminnego programu opieki nad zabytkami. W ramach tych priorytetów wyznaczono kierunki działań oraz w punktach konkretne zadania do zrealizowania przez gminę w ramach opieki.

Priorytet I:

Dziedzictwo kulturowe jako element rozwoju społeczno - gospodarczego gminy.

Kierunek I: Zahamowanie procesu degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania:

- podejmowanie starań i tworzenie dokumentacji niezbędnej do pozyskiwania środków zewnętrznych na prace konserwatorsko – remontowe,
- rozpoznanie możliwości zabezpieczenia i adaptacja dziedzictwa kulturowego znajdującego się w rękach prywatnych,
- pozyskanie środków zewnętrznych i własnych gminy na dofinansowanie instalacji zabezpieczających obiekty zabytkowe przed pożarem i kradzieżą,
- aktualizowanie kart adresowych gminnej ewidencji zabytków.

Kierunek II: Podejmowanie działań promocyjnych zwiększających atrakcyjność zabytków na potrzeby społeczne i turystyczne gminy.

- publikowanie na stronie internetowej gminy pełnych informacji o zabytkach,
- stworzenie map i tras umożliwiających zwiedzanie zabytków - trasy rowerowe, piesze, konne, samochodowe,
- podejmowanie działań mających na celu zwiększenie atrakcyjności zabytków dla potrzeb społecznych, turystycznych i edukacyjnych oraz wspieranie inicjatyw sprzyjających wzrostowi środków łożonych na opiekę nad zabytkami.

Priorytet II:

Ochrona i świadome kształtowanie krajobrazu kulturowego.

Kierunek I: Zintegrowana ochrona dziedzictwa kulturowego i środowiska przyrodniczego.

- opracowywanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, szczególnie obszarów o dużym nasyceniu obiektami zabytkowymi oraz obszarów wskazanych do ochrony w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy,
- uwzględnianie ochrony walorów widokowo – krajobrazowych w opracowaniach planistycznych.

Kierunek II: Rozszerzenie zasobu i ochrony dziedzictwa kulturowego gminy.

- rozpoznanie możliwości i konieczności tworzenia wniosków o wpis do rejestru zabytków.

Priorytet III:

Edukacja i popularyzacja wiedzy o regionalnym dziedzictwie kulturowym.

- organizowanie spotkań związanych z ochroną dziedzictwa kulturowego,
- organizowanie i wspieranie konkursów, wystaw i innych działań edukacyjnych,
- wprowadzenie i upowszechnienie tematyki ochrony dziedzictwa kulturowego do systemu edukacji szkolnej.

Do najcenniejszych zabytków znajdujących się na terenie gminy wiejskiej Kowale Oleckie należą:

- Kościół pw. Matki Bożej Różańcowej w Szarejkach,
- dwór w Drozdowie,
- cmentarz ewangelicki w Szwałku,
- cmentarz wojenny z okresu I wojny światowej w Kowalach Oleckich,
- zespół dworski w Staczach i Szwałku,
- grodziska w Szwałku i Wężewie

ROZDZIAŁ X

GOSPODARKA NIERUCHOMOŚCIAMI

X.1. Stan mienia komunalnego

Według stanu na dzień 31 grudnia 2019 r. Gmina Kowale Oleckie jest właścicielem 340,5948 ha gruntów, z czego 261,2718 ha stanowią drogi. Z ogólnej powierzchni gruntów gminnych - 1,1666 ha jest w użytkowaniu wieczystym, 5,4725 ha oddanych jest w trwałą zarząd.

Gmina posiada prawa własności do 22 lokali mieszkalnych, 6 lokali socjalnych oraz 2 lokali użytkowych.

Obiekty oświatowe:

- 2 budynki szkolne w Kowalach Oleckich z salami gimnastycznymi,
- 3 budynki szkolne w Sokółkach z salą gimnastyczną,
- 1 budynek szkolny w Stożnem.

Obiekty sportowe:

- stadion gminny w Kowalach Oleckich,
- boisko ORLIK w Kowalach Oleckich,
- boisko ORLIK w Sokółkach,
- boiska w miejscowościach: Stożne, Jabłonowo, Szwałk.

Obiekty kulturalne:

- Gminny Ośrodek Kultury w Kowalach Oleckich,
- świetlice wiejskie w: Sokółkach, Stożnem, Monetach, Lakielach.

Obiekty lecznicze:

- Samodzielny Publiczny Gminny Ośrodek Zdrowia w Kowalach Oleckich

Obiekty OSP:

- Remiza w Kowalach Oleckich,
- Remiza w Sokółkach,
- Remiza w Lakielach

Obiekty i lokale użytkowe:

- Urząd Gminy w Kowalach Oleckich,
- Mój Rynek

Obiekty techniczne

- Stacja Poboru i Uzdatniania Wody w Kowalach Oleckich,
- Stacja Poboru i Uzdatniania Wody w Stożnem,
- nieczynna - Stacja Poboru i Uzdatniania Wody w Sokółkach
- Oczyszczalnia Ścieków w Kowalach Oleckich,
- Oczyszczalnia Ścieków w Sokółkach,
- Zespół garażowo-warsztatowy w Kowalach Oleckich

Teren pochówku zmarłych

- Cmentarz Komunalny w Kowalach Oleckich

Place rekreacyjno-wypoczynkowe w tym place zabaw w miejscowościach:

Kowale Oleckie, Bialskie Pola, Daniele, Monety, Stożne, Golubki, Szarejki, Lakiel, Borkowiny, Chełchy, Czukty Sokółki, Wężewo, Golubie Wężewskie, Stacze, Jabłonowo, Szwałk, Zawady Oleckie.

Zagospodarowane tereny nad jeziorami:

- w Kowalach Oleckich nad J. Cegła,
- w Zawadach Oleckich nad J. Głębokim,
- w Szwałku nad J. Mały Szwałk .

Sprzęt jezdny silnikowy:

- 5 autobusów szkolnych,
- 5 samochodów strażackich,
- 2 ciągniki,
- 1 samochód osobowy,
- 1 ciągnik kosiarka,
- niesprawną, przewidzianą do sprzedaży - 1 równiarka D-557

Sprzęt ciągnikowy:

- 3 przyczepy ciągnikowe (1, 4 i 10 ton),
- wóz asenizacyjny,
- równiarka,
- zamiatarka,
- 3 pługi odśnieżne,
- kosiarka do zielonki

X.2. Sprzedaż

Obrót nieruchomościami gminnymi regulują przepisy zawarte w ustawie o gospodarce nieruchomościami.

W 2019 r. dokonano sprzedaży:

- gruntów niezabudowanych o pow. 0,1915 ha.

Dochód ze sprzedaży to 28 203,71 zł brutto.

W okresie 2019 r. zwiększyły się zasoby gruntów tworzących gminny zasób nieruchomości o 0,1634 ha , w tym: przejęto pod drogi 0,0082 ha, zakupiono pod „Dom Seniora” 0,0199 ha, w wyniku umowy zamiany z osobą fizyczną (pod boisko i teren rekreacyjny w Chełchach) 0,1353 ha.

Ponadto przekształcono prawo wieczystego użytkowania nieruchomości w prawo własności o pow. 0,1974 ha.

X.3. Dzierżawa i najem

Na koniec 2019 r. oddane w dzierżawę było 101 nieruchomości o łącznej powierzchni 9,9424 ha na cele produkcji rolnej oraz pod działalność gospodarczą. W najem, na podstawie umów najmu, oddane były 22 lokale mieszkalne, 6 lokali socjalnych oraz 1 lokal użytkowy. Dochód

z tytułu opłat za dzierżawę gruntu 16 186,60 zł brutto, najem lokali mieszkalnych i użytkowych wyniósł 48 343,28 zł brutto.

X.4. Użytkowanie wieczyste

Na dzień 31 grudnia 2019 r. gmina posiadała 1,3353 ha gruntów oddanych w użytkowanie wieczyste, w tym 00,00 ha z przeznaczeniem na działalność.

Dochód z tytułu opłat za użytkowanie wieczyste wyniósł 11872,20 zł brutto.

ROZDZIAŁ XI POMOC SPOŁECZNA

XI.1. Działania z zakresu pomocy społecznej realizowane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kowalach Oleckich

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kowalach Oleckich jest budżetową jednostką organizacyjną Gminy Kowale Oleckie, która wykonuje zadania własne gminy i zadania zlecone gminie z zakresu: pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych, funduszu alimentacyjnego, świadczenia wychowawczego „500+”, świadczenia „Dobry Start”, Karty Dużej Rodziny, ustawy „Za Życiem”.

Pomoc społeczna polega w szczególności na:

- przyznawaniu i wypłacaniu przewidzianych ustawą świadczeń (np.: zasiłek celowy, zasiłek okresowy, stały),
- prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej,
- analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej,
- realizacji zadań wynikających z rozeznanych potrzeb społecznych,
- rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb,
- pracy socjalnej.

W 2019 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej z zakresu pomocy społecznej w postaci świadczeń pieniężnych objął pomocą 221 osoby, zaś w postaci świadczeń niepieniężnych 282 osoby. Ponadto pomoc finansową otrzymały rodziny zastępcze i Dom Dziecka (za dzieci tam umieszczone).

XI.2. Pomoc środowiskowa i organizacja społeczności lokalnej

W 2019 roku obowiązywały niezmiennie zasady przyznawania pomocy. Zmianie nie uległa wysokość kryteriów kwalifikujących do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, i wynoszą one: 528,00 zł na osobę w rodzinie, 701,00 zł na osobę samotną, 645,00 zł maksymalna wysokość zasiłku stałego, 308,00 zł za 1 ha przeliczeniowy. W 2019 roku wpłynęło do GOPS 2.471 wniosków o przyznanie pomocy w różnej formie, tzn. finansowej i

niefinansowej, udzielenie informacji, wypełnienie wniosków. W tym 1658 wyłącznie na pomoc społeczną, 484 wniosków na 500+, 184 na świadczenia rodzinne, 31 na becikowe, 26 na zasiłek pielęgnacyjny, 20 na specjalny zasiłek dla opiekuna, 6 świadczenie pielęgnacyjne, 15 na świadczenie rodzicielskie, a 47 na fundusz alimentacyjny. W całym 2019 roku wydano 1.506 decyzji w tym 27 odmownych.

Poza tym w 2019 roku GOPS w Kowalach Oleckich sporządził 188 miesięcznych meldunków, 77 sprawozdań kwartalnych dotyczących rozliczenia dotacji, 44 sprawozdań kwartalnych, półrocznych i rocznych, 27 jednorazowych MRPIPS oraz 18 jednorazowych W-MUW. Łącznie w 2019r. ośrodek sporządził. 354 sprawozdania.

Na terenie gminy pracę socjalną wykonuje 3 pracowników socjalnych.

Praca socjalna świadczona jest w następującej formie:

- podejmowanie działań zmierzających do zabezpieczenia przed skutkami silnych mrozów, zaopatrywanie podopiecznych w opał oraz żywność,
- pomoc podopiecznym w wypełnianiu wniosków na ustalenie stopnia niepełnosprawności,
- pomoc przy składaniu wniosku o dowód osobisty,
- objęcie dożywianiem w szkole dzieci, młodzieży,
- pomoc w rozwiązywaniu konfliktów rodzinnych, działania mediacyjne,
- motywowanie osób zagrożonych alkoholizmem do podjęcia leczenia,
- pomoc w załatwieniu pobytu i dotarciu do szpitala,
- pomoc oraz udzielenie informacji w uzyskaniu świadczenia w formie dodatku mieszkaniowego,
- działania interwencyjne w sytuacji osób czy rodzin zagrożonych, potrzebujących pomocy,
- udzielaniem osobom zgłaszającym się pełnej informacji o przysługujących im świadczeniach i dostępnych formach pomocy,
- pomoc w uzyskaniu świadczeń emerytalno - rentowych,
- organizowanie przewozu osób do DPS,
- pomoc w uzyskaniu skierowania na turnusy rehabilitacyjne,
- pomoc w uzyskaniu świadczeń materialnych PFRON,
- pomoc w zorganizowaniu wyjazdu dzieci na kolonie letnie,
- wsparcie w rozwiązywaniu problemu przemocy, udzielanie informacji o kompetencjach policji, sądu, prokuratury,
- pomoc w docieraniu do ośrodków interwencji kryzysowej,
- pomoc w umieszczaniu w szpitalu psychiatrycznym - za zgodą lub bez zgody w trybie nagłym,
- podjęcie działań w celu umieszczenia osoby chorej psychicznie, wymagającej całodobowej opieki w domu pomocy społecznej bez jej zgody,
- sprawianie pogrzebu,
- pomoc w uzyskaniu porady prawnej.

Łączna kwota środków finansowych na wydatki pomocy społecznej i innych obszarach polityki społecznej w budżecie jednostki w 2019 roku wyniosły: 8 970,603 zł i były o 966,073 zł wyższe w stosunku do 2018 roku.

Główne wydatki to:

- 1) przeciwdziałanie narkomanii – 4 000 zł (w porównaniu z rokiem 2018 wzrost o 180 zł)
- 2) przeciwdziałanie alkoholizmowi – 61 517 zł (w porównaniu z rokiem 2018 spadek o 4 924 zł)
- 3) odpłatność za pobyt w DPS – 382 147 zł (w porównaniu z rokiem 2018 spadek o 34 792 zł)
- 4) funkcjonowanie ŚDS – 776 357 zł (w porównaniu z rokiem 2018 wzrost o 112 808 zł)
- 5) składki na ubezpieczenie zdrowotne osób pobierających świadczenia – 16 483,15 zł (w porównaniu z rokiem 2018 wzrost o 1 089,56 zł)
- 6) zasiłki okresowe – 290 236 zł (w porównaniu z rokiem 2018 spadek o 57 935 zł)
- 7) zasiłki celowe i celowe specjalne - 37 550 zł (w porównaniu z rokiem 2018 spadek o 4 464,09 zł)
- 8) dodatki mieszkaniowe – 67 517 zł (w porównaniu z rokiem 2018 spadek o 9 462 zł)
- 9) zasiłki stałe – 212 436 zł (w porównaniu z rokiem 2018 wzrost o 15 271 zł)
- 10) funkcjonowanie GOPS – 445 496 zł (w porównaniu z rokiem 2018 wzrost o 11 840 zł)
- 11) usługi opiekuńcze – 74 577 zł (w porównaniu z rokiem 2018 wzrost o 8760 zł)
- 12) pomoc w zakresie dożywiania – 150 000 zł (w porównaniu z rokiem 2018 na tym samym poziomie)
- 13) pozostała działalność – 324 zł (w porównaniu z rokiem 2018 wzrost o 94 zł)
- 14) pomoc materialna dla uczniów – 149 136 zł (w porównaniu z rokiem 2018 spadek o 81 514 zł)
- 15) świadczenia wychowawcze – 4 215 177 zł (w porównaniu z rokiem 2018 wzrost o 531 945 zł)
- 16) świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego – 2 093 673 zł (w porównaniu z rokiem 2018 spadek o 141 630 zł)
- 17) wspieranie rodziny – 32 961 zł (w porównaniu z rokiem 2018 spadek o 12 276 zł)

XI.3. Udzielone świadczenia

Tabela.XI.1. Świadczenia w ramach zadań własnych gminy Kowale Oleckie

	Liczba osób	Kwota (PLN)
Zasiłki stałe	45	212 436
Zasiłki okresowe	97	290 236
Zasiłki celowe i celowe specjalne, w tym:	79	37 550
Zasiłki celowe i celowe specjalne w ramach programu <i>Pomoc państwa w zakresie dożywiania</i>	64	31 500
Zasiłki rodzinne	243	876 667

Dodatki mieszkaniowe	43 (rodziny)	67 517
Dodatki energetyczne	18 (rodzin)	2 940
Świadczenia alimentacyjne	45	289 844
Świadczenia wychowawcze	484	4 215 177
Zasiłek pielęgnacyjny	26	264 610

XI.4. Udzielone świadczenia w ramach zadań zleconych Gminie Kowale Oleckie

W 2019 r. w ramach zadań zleconych gminie tj.

- specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania,
- wypłacania wynagrodzenia przyznanego opiekunowi przez sąd opiekuńczy,
- pomoc uchodźcom,
- pomoc cudzoziemcom – pobyt tolerowany.

nie były udzielane świadczenia, gdyż nie była zgłaszana taka potrzeba.

XI.5. Poradnictwo specjalne

Poradnictwo specjalistyczne realizowane jest przez pracowników GOPS i świadczone osobom i rodzinom, które wykazują trudności lub wykazują konieczność wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych, bez względu na posiadany dochód. Świadczone jest również poradnictwo specjalistyczne w zakresie psychologicznym, prawnym, rodzinnym w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Olecku oraz poradnictwo prawne w Punkcie Porad Prawnych przy Urzędzie Gminy w Kowalach Oleckich.

XI.6. Wsparcie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczej

Rodzinom przeżywającym różnorodne trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej udzielane jest wsparcie w postaci usług asystenta rodziny i poradnictwa rodzinnego. W 2019 r. wsparciem w formie asystentury rodzinnej objętych było 19 rodzin, w których pomagał 1 asystent rodziny. Zakres realizowanych w ramach usług zadań ma charakter kompleksowy, odpowiadający identyfikowanym potrzebom rodziny. Misją pracy asystenta jest towarzyszenie rodzinom w poszukiwaniu rozwiązań i podejmowaniu działań zmierzających do przezwyciężenia trudności i poprawy funkcjonowania systemu rodzinnego. Na terenie gminy nie funkcjonują placówki wsparcia dziennego typu opiekuńczo-wychowawczego.

Tabela. XI.2. Asystenci rodziny w latach 2016 - 2020.

	2016	2017	2018	2019
Liczba asystentów	2	2	1	1
Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta	17	26	17	19

XI.7. Zapewnienie opieki i wychowania dzieciom pozbawionym opieki rodziców – rodzinna piecza zastępcza

Od 1 stycznia 2012 roku w związku z wejściem w życie Ustawy z 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców, sprawowana jest nad nim piecza zastępcza w formie: rodzinnej lub instytucjonalnej.

Formami rodzinnej pieczy zastępczej są: rodzina zastępcza (spokrewniona, niezawodowa, zawodowa, w tym zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowa specjalistyczna) oraz domy dziecka.

Wychowankom rodzin zastępczych oraz placówek świadczona jest pomoc mająca na celu życiowe usamodzielnianie i integrację ze środowiskiem, poprzez następujące działania¹:

- przygotowanie Indywidualnych Programów Usamodzielniania,
- udzielanie pomocy pieniężnej przeznaczonej na kontynuowanie nauki,
- udzielanie jednorazowej pomocy pieniężnej przeznaczonej na usamodzielnianie,
- udzielanie pomocy pieniężnej przeznaczonej na zagospodarowanie

¹ zadanie powiatu

XI.8. Pomoc instytucjonalna świadczona przez system pomocy społecznej w Kowalach Oleckich

W sytuacjach, gdy pomoc środowiskowa jest niewystarczająca, a osoby w potrzebie wymagają specjalistycznych oddziaływań, pomoc udzielana jest w placówkach dziennych i całodobowych, które oferują różnorodny wachlarz świadczeń.

XI.9. Domy Pomocy Społecznej

Na terenie Gminy Kowale Oleckie funkcjonuje Dom Pomocy Społecznej prowadzony przez Powiat Olecki. Osoby uprawnione do umieszczenia w domu pomocy społecznej kieruje się do odpowiedniego typu zlokalizowanego jak najbliżej miejsca zamieszkania osoby kierowanej. Na dzień 31.12.2019 r. z terenu gminy Kowale Oleckie w w/w placówkach przebywało 15 mieszkańców. Odpłatność za ich pobyt wyniosła łącznie za 2019 r. 382 146,82 zł.

XI.10. Ośrodki wsparcia

Ośrodki wsparcia mają za zadanie podtrzymywanie sprawności psychofizycznej osób dla umożliwienia im jak najdłuższego funkcjonowania w środowisku rodzinnym, sąsiedzkim, w miejscu zamieszkania. Osoby starsze lub niepełnosprawne mogą zaspokoić potrzebę kontaktu i integracji społecznej, bez ostatecznego zerwania więzi z rodziną i środowiskiem lokalnym. Szczególną formą ośrodków wsparcia jest na terenie Gminy Kowale Oleckie - Środowiskowy Dom Samopomocy w Kowalach Oleckich. Uczestnicy otrzymują w nim wsparcie specjalistów, a przede wszystkim – rehabilitację społeczną i usprawniającą oraz pomoc i porady. Mają także zapewnioną rozrywkę.

Tabela. XI.3. Ośrodki wsparcia w 2019 r.

	Liczba placówek	Liczba miejsc	Liczba osób, które skorzystały z placówki
Ośrodki wsparcia, w tym:	1	37	43
Środowiskowy Dom Samopomocy w Kowalach Oleckich	1	37	43

XI.11. Środowiskowy Dom Samopomocy w Kowalach Oleckich

Środowiskowy Dom Samopomocy w Kowalach Oleckich jest placówką dziennego pobytu o charakterze lokalnym i ponadlokalnym; przeznaczoną dla 37 uczestników. ŚDS jako ośrodek wsparcia dziennego w swojej bieżącej działalności realizuje zadania z zakresu pomocy społecznej, udzielając oparcia społecznego osobom pełnoletnim niepełnosprawnym psychicznie i intelektualnie w stopniu znacznym i umiarkowanym oraz dla osób z lekkim stopniem niepełnosprawności intelektualnej, gdy jednocześnie występują inne sprzężone zaburzenia, zwłaszcza neurologiczne.

Celem Domu jest udzielanie osobom niepełnosprawnym kompleksowego wsparcia w zaspakajaniu potrzeb, rozwiązywaniu problemów i dążeniu do samorealizacji, rehabilitacji oraz integracji z lokalnym i ponadlokalnym środowiskiem.

W Środowiskowym Domu Samopomocy w Kowalach Oleckich prowadzone są następujące treningi:

funkcjonowania w codziennym życiu:

- trening kulinarny,
- higieniczny, zaradności życiowej, dbałości o wygląd zewnętrzny,
- trening umiejętności praktycznych,

umiejętności interpersonalnych i rozwiązywania problemów:

- kształtowanie pozytywnych relacji uczestnika z osobami bliskimi, sąsiadami, z innymi osobami, w czasie zakupów, w środkach komunikacji publicznej, w urzędach i instytucjach kultury,
- nawiązywanie i utrzymywanie kontaktów społecznych,
- kształtowanie umiejętności współpracy i komunikowania się, asertywności.

spędzania czasu wolnego:

- rozwijanie zainteresowań literaturą, audycjami radiowymi i telewizyjnymi, internetem,
- uczestnictwo w imprezach kulturalnych, sportowych, wyjścia do kina, muzeum,
- organizowanie wycieczek krajoznawczych,

- zwiedzanie zabytków, zawody sportowe, występy i pokazy artystyczne, zajęcia muzyczne, taniec, biblioterapia

W ŚDS prowadzone jest poradnictwo psychologiczne, które obejmuje:

1. Wsparcie psychologiczne: systematyczne, indywidualne rozmowy z poszczególnymi uczestnikami, które służyły rozwiązywaniu bieżących problemów, współpracy i współdziałania z innymi uczestnikami, eliminowania własnych napięć. Do pracy indywidualnej należały również badania z użyciem narzędzi psychometrycznych służących diagnozie intelektu.

2. Grupy wsparcia - zajęcia, które dają uczestnikom możliwość doświadczania, że:
- nie jestem sam w przeżywaniu swoich uczuć, cierpienia i lęków, a także radości i wzlotów,
- potrafię pomóc komuś innemu, dać mu wsparcie, podzielić się swoim doświadczeniem,
- mogę podzielić się i ujawnić swoje cierpienie lub trudne doświadczenia z historii swojego życia.

3. Spotkania grupowe prowadzone w mniejszych podgrupach. Tematyka zajęć dostosowana do możliwości psychofizycznych, potrzeb i ograniczeń uczestników oraz spotkania w ramach społeczności terapeutycznej, współprowadzenie społeczności.

4. Wizyty domowe; konsultacje obejmujące członków rodziny uczestnika służące pomocy w rozwiązywaniu konfliktów pomiędzy członkami rodziny.

Ponadto pracownicy socjalni Domu organizują pomoc uczestnikom, która obejmuje: pomoc w załatwianiu spraw urzędowych, wypełnianiu dokumentów, informowanie o prawach i uprawnieniach do korzystania z pomocy instytucjonalnej, uzgadnianie i pilnowanie terminów wizyt u lekarza, pomoc w zakupie leków i dotarciu do jednostek ochrony zdrowia, współpraca z innymi instytucjami pomocowymi: urzędem pracy, stowarzyszeniami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych, pomoc w otrzymaniu dofinansowania i realizacja turnusów rehabilitacyjnych

Terapia zajęciowa odbywa się w salach zajęć:

- zajęć edukacyjno – teatralnych
- zajęć fizjoterapeutycznych i sportowych
- zajęć artystyczno – plastycznych
- zajęć kulinarnych
- zajęć technicznych i ogrodniczych
- zajęć informatycznych

W placówce organizowanych jest szereg imprez cyklicznych, które na stałe wpisały się do kalendarza imprez i uroczystości: spotkanie oplatkowe w okresie poprzedzającym

Święta Bożego Narodzenia, śniadanie wielkanocne, przegląd poezji i prozy patriotycznej, dzień sąsiada.

W 2019 r. uczestnicy Domu dwukrotnie byli w Filharmonii i Operze Podlaskiej w Białymstoku na spektaklu „Doktor Żywago” i „Dziadek do orzechów”. Uczestnicy oglądali w kinie w Suwałkach film „Las Christmas”. W ramach rekreacji odbyli następujące wycieczki autokarowe: jednodniową – do Warszawy, dwudniową do „Ziołowego Zakątka” w Korycinach, czterodniową w Bieszczady podczas której zwiedzali między innymi: Myszkowce, Polańczyk, Łopienkę, Sanok i Przemyśl.

W ramach zadania własnego Gminy uczestnicy Domu otrzymują gotowe obiady dla osób, którym taka pomoc została przyznana na podstawie decyzji administracyjnej. W 2019 roku było to 12 osób, a po podwyższeniu świadczeń otrzymywanych przez uczestników - 7 osób. Pozostali uczestnicy spożywają obiad przygotowany w ramach treningu kulinarnego.

Śniadanie jest przygotowywane podczas porannych zajęć kulinarnych dla wszystkich uczestników, obecnych w danym dniu.

Na bieżąco kierownictwo Domu utrzymuje kontakt z rodzinami, opiekunami oraz osobami bliskimi uczestników. Celem sprawowania należytej opieki kierownictwo pozostaje w stałym kontakcie z opiekunami osób ubezwłasnowolnionych. Ponadto pracując na rzecz uczestników ŚDS jednostka utrzymuje współpracę z różnymi instytucjami, do których należą: Urząd Gminy w Kowalach Oleckich, GOPS w Kowalach Oleckich, GCK w Kowalach Oleckich, Przedszkole Samorządowe w Kowalach Oleckich, Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Kowalach Oleckich, Szkoły Muzyczne w Olecku i Suwałkach, PUP w Olecku, KPP w Olecku, Caritas w Ełku oraz specjalistycznymi placówkami ochrony zdrowia, SPGOZ w Kowalach Oleckich, PCPR w Olecku. Uczestnicy często korzystają z turnusów rehabilitacyjnych.

ŚDS utrzymuje przyjazne stosunki z innymi placówkami: DPS „Zacisze” w Kowalach Oleckich, DPS „Kalina” w Suwałkach, WTZ w Olecku, ŚDS w Suwałkach, Gołdapi, Bartoszczech, Wronkach, Augustowie, Nowej Wsi Ełckiej, Ełku, Orzyszu, Ostródzie organizując lub uczestnicząc w różnych imprezach, wycieczkach i spotkaniach okolicznościowych.

W ŚDS zatrudnionych jest 10 osób z których 4 pracują w niepełnym wymiarze czasu pracy.

XI. 12. Świadczenia wynikające z polityki społecznej państwa i gminy

Od stycznia 2017 r. rozpoczęto realizację nowego świadczenia – jednorazowego świadczenia *Za życiem*, w wysokości 4 000 PLN. Przysługuje ono matce lub ojcu, opiekunowi prawnemu lub opiekunowi faktycznemu dziecka, u którego stwierdzono ciężkie i nieodwracalne upośledzenie lub nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

XI.13. Samodzielny Publiczny Gminny Ośrodek Zdrowia w Kowalach Oleckich

W 2019 roku SPGOZ w Kowalach Oleckich funkcjonowała na dotychczasowych zasadach na podstawie zawartych umów z Narodowym Funduszem Zdrowia.

Podstawowa Opieka Zdrowotna

Świadczenia zdrowotne lekarza POZ realizowana była przez 5 lekarzy: 3 lekarzy rodzinnych, w tym jeden ze specjalizacją chorób dzieci, dwóch ze specjalizacją chorób wewnętrznych oraz lekarz radiodiagnostyk.

Na dzień 31 grudnia 2019 r. zapisanych do lekarzy POZ było łącznie 3 396 pacjentów, którym udzielono w okresie 2019 roku 23 915 porad w tym 108 porad domowych.

Pacjenci mieli dostęp do świadczeń w:

- gabinecie lekarza POZ od 8.00 do 18.00 (poniedziałek – piątek),
- laboratorium analitycznym od 8.00 do 12.40 (poniedziałek – czwartek), w tym pobieranie materiału do badań od 8.00 do 10.00, a odbiór wyników po 14.00 dnia następnego,
- gabinecie zabiegowym od 8.00 do 18.00 (poniedziałek – piątek)

Świadczenia zdrowotne z zakresu pielęgniarstwa POZ z zakresu pielęgniarstwa środowiskowego wykonują dwie pielęgniarki rodzinne, które opiekują się 3 596 pacjentami, a którym udzielono 1 464 porad.

Świadczenia zdrowotne z zakresu położnej POZ wykonuje położna rodzinna opiekująca się kobietami, kobietami w ciąży, położnicami i noworodkami w liczbie 308 wizyt, Liczba złożonych deklaracji 1 865.

Świadczenia zdrowotne z zakresu medycyny szkolnej wykonuje higienistka szkolna środowiskowa we wszystkich szkołach na terenie gminy Kowale Oleckie. Na dzień 31 grudnia 2019 r. w szkołach zapisanych było 421 uczniów.

Ambulatoryjna Opieka Specjalistyczna

Świadczenie zdrowotne w zakresie ambulatoryjnej opieki specjalistycznej w poradni położniczo-ginekologicznej udzielono kobietom 1 011 porad.

Rehabilitacja Lecznicza

Ambulatoryjne świadczenia rehabilitacyjne w gabinecie fizjoterapii leczniczej udzielono 3 212 pacjentom.

Wynik finansowy SPGOZ za 2019 rok zamknął się zyskiem w wysokości 17 740,24 zł.

XI. 14. Programy profilaktyczne

Program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych

Na podstawie ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U z 2019 r. poz. 2277), prowadzenie działań

związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych Gminy. W szczególności działania te obejmują :

- zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu,
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży,
- wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych,
- podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13 i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

Realizacja w/w zadań stosownie do art. 4 ust. 2 cytowanej wyżej ustawy prowadzona jest w postaci Gminnego Programu Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Gminy Kowale Oleckie, uchwalanego corocznie przez Radę Gminy, uwzględniającego cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych , określone w Narodowym Programie Zdrowia.

W celu realizacji Gminnego programu Przeciwdziałania i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Wójt Gminy w oparciu o art. 4 ust.3 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi powołał Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Celem głównym Komisji na 2019 rok było zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych na terenie Gminy Kowale Oleckie, minimalizowanie rozmiarów i natężenia tych, które aktualnie występują oraz rozwijanie zasobów niezbędnych do radzenia sobie z już istniejącymi problemami. Cel ten został zrealizowany poprzez :

- zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu (zawarto umowę z Poradnią Terapii Uzależnień od Alkoholu, Narkotyków i Współuzależnienia w Olecku w celu zapewnienia dostępu do bezpłatnej i kompleksowej terapii uzależnienia i współuzależnienia (w 2019 roku przeprowadzono 85h psychoterapii dla osób uzależnionych i 7h psychoterapii dla osób współuzależnionych),
- prowadzono działania informacyjne mające na celu podniesienie poziomu wiedzy mieszkańców na temat skutków nadużywania alkoholu poprzez dystrybucję materiałów informacyjnych w postaci ulotek (udział w Kampanii „STOP! Pijanym kierowcom”, zakupiono i rozprowadzono materiały profilaktyczne do szkół Gminy z zakresu p/działania alkoholizmowi i narkomanii),
- podjęto działania zmierzające do poprawy stanu psychofizycznego i funkcjonowania społecznego osób uzależnionych od alkoholu poprzez prowadzenie rozmów motywujących przez członków Komisji (24 osoby), kierowanie na badania psychiatryczno – psychologiczne osób nadużywających alkoholu (22 osoby), kierowanie wniosków do sądu o wszczęcie postępowania o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego (18 wniosków),

- organizowano pomoc w zakresie przeciwdziałania przemocy dla członków rodzin z problemem alkoholowym poprzez doskonalenie metod interwencji i pomocy osobom doświadczającym przemocy w rodzinie w oparciu o procedurę „Niebieskiej Karty” (prowadzenie punktu Informacyjno – Konsultacyjnego w, którym motywowano, informowano o instytucjach udzielających pomocy oraz formach pomocy, które mogą być świadczone członkom tych rodzin, a także udzielano pomocy w kierowaniu do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w sprawie przymusowego leczenia odwykowego,
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych (udział w Kampanii „Zachowaj Trzeźwy Umysł” i „Dopalacze - powiedz stop!” , przeprowadzono warsztaty profilaktyczno – terapeutyczne pn. „Debata” oraz program o charakterze profilaktyki uzależnień wśród młodzieży szkolnej pt. „Wspierajmy się”).
- udzielono dotacji na wsparcie realizacji zadania publicznego w zakresie ochrony i promocji zdrowia poprzez organizację i zagospodarowanie czasu wolnego z elementami profilaktyki uzależnień dla dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych uzależnieniem (Stowarzyszenie „Nasze Stożenki” - piknik rodzinny pn. „ Natura nie truje – inspiruje!”, Stowarzyszenie Kultury Fizycznej i Rekreacji „KOWALAK” – „Dzień Sportu w Gminie Kowale Oleckie” i „Sport jako forma profilaktyki uzależnień”),
- prowadzono kontrolę przestrzegania zasad obrotu napojami alkoholowymi, a w szczególności sprzedaży alkoholu osobom nieletnim i nietrzeźwym oraz odpowiedniego oznakowania stoisk z napojami alkoholowymi (liczba przeprowadzonych kontroli w 2019 roku : 4),

Środki finansowe na realizację zadań wynikających z Programu pochodzą z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Program przeciwdziałania narkomanii

Na podstawie ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U z 2019 r., poz.852) przeciwdziałanie narkomanii należy do zadań własnych Gminy. Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii jest uchwalony przez Radę Gminy na lata 2016 – 2020. Środki finansowe na realizację zadań wynikających z Programu pochodzą z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii jest realizowany przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przy współudziale organizacji pozarządowych, a także gminnych jednostek organizacyjnych.

Głównym celem Programu jest :

- zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od narkotyków,
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej,

- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo – rekreacyjnych dla uczniów,
- wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów narkomanii,

Z przeprowadzonej w 2019 r. Diagnozy Społecznej w szkołach z terenu Gminy wynika, że narkomania na terenie naszej Gminy nie jest tak rozpowszechniona jak w większych aglomeracjach miejskich.

ROZDZIAŁ XII BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

XII.1. Jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych

Na terenie gminy Kowale Oleckie działają n/w jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych:

- 1) Ochotnicza Straż Pożarna w Kowalach Oleckich,
- 2) Ochotnicza Straż Pożarna w Sokółkach,
- 3) Ochotnicza Straż Pożarna w Lakielach,

Jednostka OSP Kowale Oleckie od 1995 roku włączona jest do Krajowego Systemu Ratowniczo – Gaśniczego.

Wyposażenie i wyszkolenie członków w OSP umożliwia podejmowanie działań ratowniczo-gaśniczych, ratownictwa technicznego i drogowego, ratownictwa medycznego. Jednostki wyposażone są w system DSP pozwalający na alarmowanie członków ze stanowiska kierowania PSP w Olecku oraz aplikację mobilną eRemiza.

Inwestycje i remonty strażnic:

W remizie OSP w Kowalach Oleckich w 2019 r. w ramach drugiego etapu modernizacji wykonano przy wsparciu środków z dotacji celowej w wysokości 40 000 zł z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie kompleksowy remont strażnicy i świetlicy. Jednostka otrzymała również środki z MSWiA „5000+” na wykonanie posadzki (gres) oraz mozaiki żywicznej na ściany w pomieszczeniu socjalnym.

W OSP Sokółki miejscowi druhowie własnym staraniem wykonali opaskę z kostki betonowej typu polbruk wokół budynku Remizy.

Zakupy sprzętu dla OSP:

Z pozyskanej dotacji z KSRG zakupiono:

- kurtyna wodna – 1 sztuka,
- ubranie specjalne – 1 sztuka,
- wąż W75 – 4 sztuki,
- wąż W52 – 2 sztuki,
- prądownica wodna – 1 sztuka,
- przedłużacz na zwijadle – 1 sztuka,

- obuwie strażackie – 4 pary,
- kominiarka niepalna – 6 sztuk,
- rękawice specjalne – 5 par.

Z pozyskanej dotacji celowej z MSWiA 5000+ Jednostki zakupiły:

- OSP Kowale Oleckie
 - ubranie koszarowe – 5 sztuk,
 - mundur wyjściowy – 3 sztuki,
 - fantom szkoleniowy – sztuka,
 - defibrylator szkoleniowy – 1 sztuka.
 - emblematy na ubrania specjalne i koszarowe – 26 sztuk,
 - czapka zimowa – 5 sztuk,
 - kominiarka strażacka – 6 sztuk,
 - rękawice specjalne – 6 sztuk,
 - identyfikatory imienne – 26 sztuk,
 - mundur wyjściowy – 3 sztuki.
- OSP Sokółki:
 - hełm – 3 sztuki,
 - nagrzewnica do ogrzewania remizy – 1 sztuka.
- OSP Lakiele:
 - urządzenie wielofunkcyjne Holigan – 1 sztuka,
 - drabina – 1 sztuka
 - oznakowanie terenu akcji (pachołki) – 1 komplet.

Szkolenia (w PSP)

W 2019 roku odbyły się: Kurs Podstawowy strażaka ratownika OSP oraz Kurs Sternika motorowodnego.

Tabela.XII.1. Stan organizacyjny i działania OSP

Nazwa OSP	Liczba członków			Prowadzone działania		
	Zwyczajnych	Młodzieżowa Drużyna Pożarnicza	Uprawnionych do działań	Pożary	Miejscowe zagrożenia	Razem
Kowale Oleckie	33	20	31	26	51	77
Sokółki	18	0	11	11	10	21
Lakiele	12	0	7	3	2	5

Tabela. XII.3. Wykaz sprzętu Pożarniczego w OSP

Rodzaj sprzętu	Nazwa sprzętu	Ilość sprzętu w jednostce OSP		
		Kowale Oleckie	Sokółki	Lakiele
Pojazdy	Mercedes-Benz Atego GBA 2,5/16	1	0	0
	Jelcz 325 GCBA 5/32	1	0	0
	Iveco Daily	0	1	0
	Żuk A-06	0	0	1
Sprzęt silnikowy	Motopompa Tohatsu	1	0	0
	Pompa szlamowa	3	0	0
	Pompa pływająca Niagara	1	1	0
	Zestaw ratownictwa technicznego	1	1	0
	Pilarka do drewna	2	1	1
	Piła do betonu i stali	1	0	0
	Agregat prądotwórczy	3	0	0

XII.2. Zarządzanie kryzysowe

W Gminie Kowale Oleckie funkcjonuje Gminny Zespół Zarządzania Kryzysowego w składzie:

1. Przewodniczący Zespołu – Wójt Gminy Krzysztof Locman
2. Z-ca Przewodniczącego – Sekretarz Gminy Teresa Kołodzińska – Sieńko
3. Inspektor ds. OC i ZK – Zygmunt Marek Karbowski
4. p.o. Kierownika Referatu ds. Infrastruktury Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Ewidencji Działalności Gospodarczej – Piotr Masalski
5. Referat IGKiM EDG – Podinspektor Tomasz Kosobudzki
6. Referat IGKiM EDG – Inspektor Maciej Kozłowski
7. Referat IGKiM EDG – Podinspektor Patryk Truchan
8. Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej – Joanna Kowalewska
9. Komendant Gminny OSP – Artur Brodowski
10. Informatyk – Wojciech Kacprzyk

Zespół raz w kwartale odbywał planowe posiedzenia, podczas których każdorazowo analizowano aktualną sytuację na obszarze gminy w różnych aspektach życia

i funkcjonowania mieszkańców. Poddawano ocenie możliwość wystąpienia lokalnych zagrożeń, jak również skuteczność zarządzania infrastrukturą gminną.

XII.3. Obrona cywilna

Szefem Obrony Cywilnej Gminy Kowale Oleckie jest Wójt Gminy.

W celu zapewnienia uzyskania informacji o zagrożeniach oraz ostrzegania i alarmowania ludności w sytuacji ich wystąpienia, stworzono na terenie Gminy Kowale Oleckie:

1. System Wczesnego Ostrzegania (SWO) – funkcjonujący w czasie pokoju,
2. System Wykrywania i Alarmowania (SWA) – działający w stanie kryzysu i w czasie wojny.

W 2019 roku zgodnie z Zarządzeniem Wojewody Warmińsko-Mazurskiego w dniach 1 sierpnia o godz. 17.00 oraz 1 września o godz. 12.00 przeprowadzono treningi Wojewódzkiego Systemu Wykrywania Skażeń i Alarmowania polegające na włączeniu wszystkich syren alarmowych na terenie Gminy Kowale Oleckie – odwołanie alarmu (ciągły dźwięk syreny w czasie jednej minuty). Do alarmowania wykorzystywane są syreny alarmowe w jednostkach OSP.

XII. 4. Współpraca z policją

Gmina Kowale Oleckie wsparła działania prewencyjne podejmowane przez Komendę Powiatową Policji w Olecku. W celu poprawy bezpieczeństwa mieszkańców gminy w okresie wakacyjnym w 2019 roku zostało podpisane porozumienie o finansowaniu służb ponadnormatywnych funkcjonariuszy policji.

ROZDZIAŁ XIII MAJĄTEK I BUDŻET GMINY

XIII.1. Wykonanie budżetu

Polityka finansowa Gminy Kowale Oleckie realizowana jest w oparciu o uchwałę budżetową corocznie uchwalaną przez Radę Gminy Kowale Oleckie, która określa źródła dochodów, kierunki wydatkowania środków oraz przychody i rozchody budżetu.

Wykonanie budżetu gminy Kowale Oleckie w 2019 roku (w zł):

Dochody wyniosły **28 557 017,21 zł**, a wydatki **27 127 521,85 zł**.

Budżet Gminy Kowale Oleckie w 2019 roku zamknął się nadwyżką w wysokości **1 429 495,36 zł**.

XIII.2. Dochody

W 2019 roku dochody budżetu Gminy Kowale Oleckie wyniosły **28 557 017,21 zł**.

Tabela.XIII.1. Wykonanie dochodów budżetowych Gminy Kowale Oleckie w 2019 roku wg źródeł powstania (w zł)

Wyszczególnienie	Wykonanie dochodów za 2019 r. (w zł)	Udział w dochodach ogółem (w %)
I. Dochody własne (na wysokość których ma wpływ Gmina)	5 322 057,98	18,64
1. Podatki lokalne (od nieruchomości, od środków transportu, rolny i leśny)	2 705 947,39	9,47
2. Podatki pobierane przez urzędy skarbowe (od czynności cywilnoprawnych, od spadków i darowizn, karta podatkowa)	110 544,30	0,39
3. Dochody z mienia (m.in. najem i dzierżawa majątku, sprzedaż majątku)	191 503,43	0,67
4. Opłata za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych	76 884,45	0,27
5. Opłata za gospodarowanie odpadami	740 070,44	2,59
6. Inne dochody	1 497 107,97	5,24
II. Udziały w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa	2 074 086,52	7,26
1. Podatek dochodowy od osób fizycznych	2 042 893,00	7,15
2. Podatek dochodowy od osób prawnych	31 193,52	0,11
III. Subwencje	8 752 295,00	30,65
IV. Dotacje	9 556 298,90	33,46
V. Środki ze źródeł zagranicznych związane z realizacją programów unijnych	624 169,20	2,18
VI. Środki z Funduszu Dróg Samorządowych	2 228 109,61	7,80
Dochody ogółem	28 557 017,21	100

XIII. 3. Wydatki

Tabela. XIII.3. Wykonanie wydatków budżetowych Gminy Kowale Oleckie za 2019 rok wg działów klasyfikacji wydatków budżetowych (w zł)

Lp.	Nazwa działu klasyfikacji wydatków	Wykonanie wydatków za 2019 r. (w zł)	Udział w wydatkach ogółem (w %)
1.	Rolnictwo i łowiectwo	716 776,00	2,64
2.	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	361 689,78	1,33
3.	Transport i łączność	2 155 147,16	7,95
4.	Turystyka	25 055,30	0,09
5.	Gospodarka mieszkaniowa	19 470,88	0,01
6.	Działalność usługowa	76 404,83	0,28
7.	Administracja publiczna	3 186 716,07	11,76
8.	Urzędy naczelnych organów władzy	52 914,06	0,19

	państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa		
9.	Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	419 149,00	1,56
10.	Obsługa długu publicznego	100 636,91	0,37
11.	Różne rozliczenia	0,00	0,00
12.	Oświata i wychowanie	7 296 320,06	26,90
13.	Ochrona zdrowia	145 214,12	0,54
14.	Pomoc społeczna	2 497 008,00	9,21
15.	Edukacyjna opieka wychowawcza	642 790,68	2,38
16.	Rodzina	6 616 198,72	24,40
17.	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	1 913 453,63	7,06
18.	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	513 268,05	1,89
19.	Kultura fizyczna	389 308,60	1,44
Wydatki ogółem		27 127 521,85	100

Gmina ponosiła wydatki na realizację zadań, zgodnie z ustawą o samorządzie gminnym. Znaczną część środków - blisko 7,3 mln zł stanowiły wydatki na zadania oświatowo-wychowawcze. Największą część wydatków budżetowych stanowiły wydatki związane z różnymi formami i programami w zakresie pomocy społecznej. Wydatki na ten cel łącznie zamknęły się kwotą ponad 9,1 mln zł. Na wydatki majątkowe Gmina przeznaczyła w 2019 roku blisko 3,3 mln zł.

Tabela. XIII.4. Wydatki i dochody na 1 mieszkańca w 2019 roku (w zł)

Dochody ogółem na 1 mieszkańca	5 738,95
Wydatki ogółem na 1 mieszkańca	5 451,67

*liczba mieszkańców w 2019 r. w Gminie Kowale Oleckie 4 976.

XIII.4. Przychody i rozchody

Gmina Kowale Oleckie zaciągnęła kredyt na sfinansowanie planowanego deficytu budżetu w kwocie 611 900,00 zł. Przychody budżetu Gminy Kowale Oleckie w 2019 roku wyniosły 1 412 872,52 zł. Na przychody złożyły się:

- kredyt w kwocie 611 900,00 zł,
- wolne środki w kwocie 800 972,52 zł.

Rozchody wiązały się przede wszystkim ze spłatą kredytów w wysokości 835 400,00 zł.

Zadłużenie Gminy Kowale Oleckie na dzień 31 grudnia 2019 roku wynosi 2 971 503,00 zł.

Inwestycje w 2019 r. o łącznej wartości blisko 3,3 mln zł

- Przebudowa drogi gminnej Nr 138039 N ul. Ogrodowa w miejscowości Kowale Oleckie,
- Przebudowa drogi gminnej Nr 137082 N w m. Stożne,
- Przebudowa odcinka drogi gminnej Nr 138045N (ul. Usługowa) w Kowalach Oleckich od km 0+000 do km 0+547,0 długości 0,547 km (koszt wykupu gruntów),

- Przebudowa drogi wewnętrznej w miejscowości Piastowo na działce o nr ew. 550 (dokumentacja projektowa),
- Przebudowa drogi wewnętrznej w miejscowości Żydy na działce o nr ew. 36 (dokumentacja projektowa),
- Przebudowa odcinka drogi gminnej Nr 138015N w m. Czukty dł. 0,271 km oraz drogi gminnej na działce nr 137 długość 0,169 km,
- Przebudowa drogi gminnej w m. Szeszki od km 0+000 do km 0+817 na działkach nr 79, 86/1 oraz 69,
- Zagospodarowanie działki nr ew. 557/104 w Kowalach Oleckich z przeznaczeniem na dojazd do garaży i połączenia ul. Polnej z ul. Wspólną,
- Wykonanie pomostu nad j. Szwałk,
- Poprawa stanu i rozwoju infrastruktury turystycznej plaży gminnej w miejscowości Szwałk,
- Cyfrowa Gmina - rozwój e-usług w gminie Kowale Oleckie,
- Zakup budynku z przeznaczeniem na realizację zadań własnych Gminy,
- Modernizacja budynku strażnicy Ochotniczej Straży Pożarnej w Kowalach Oleckich,
- Zakup samochodu lekkiego ratowniczo – gaśniczego dla OSP w Sokółkach,
- Przebudowa ze zmianą sposobu użytkowania budynku handlowego na budynek użyteczności publicznej,
- Budowa oświetlenia w msc. Rogówko,
- Wykonanie oświetlenia w msc. Mściszewo (2 punkty świetlne przy blokach mieszkalnych),
- Poprawa oświetlenia we wsi Stożne,
- Zagospodarowanie terenu wokół basenu p/poż w msc. Borkowiny,
- Utworzenie placu sportowo-rekreacyjnego w msc. Czerwony Dwór,
- Remont i doposażenie placu zabaw w msc Dorsze,
- Remont i doposażenie placu rekreacyjno-sportowego w msc Drozdowo,
- Doposażenie placu rekreacyjno - sportowego w sołectwie Golubki,
- Doposażenie placu rekreacyjno - sportowego w sołectwie Daniele,
- Doposażenie placu rekreacyjno - sportowego w sołectwie Wężewo,
- Budowa Otwartych Stref Aktywności w Kowalach Oleckich i w Sokółkach.

ROZDZIAŁ XV ZAKOŃCZENIE

W Gminie Kowale Oleckie w 2019 r. zgodnie ze stałą tendencją utrzymującą się już od kilku lat nadal następował spadek liczby mieszkańców. W ciągu roku ten spadek wyniósł o 63 mieszkańców i był spowodowany głównie migracją i spadkiem liczby urodzeń.

Kolejny rok reformy edukacji spowodował także spadek liczby uczniów i tym samym konieczność zwiększenia dofinansowania zadań oświatowych przez Gminę z własnych dochodów. Finanse Gminy były i są oparte na subwencji ogólnej i dotacjach, gdyż dochody własne Gminy to niewielki udział w ogólnych dochodach budżetu. Taka struktura dochodów

oraz ograniczenia wynikające ze zmieniającej się ustawy o finansach publicznych, determinuje możliwości inwestycyjne samorządu w infrastrukturę gminną oraz narzuca ograniczenia w wydatkowaniu środków na potrzeby bieżące.

Po przygotowaniach i po aplikowaniu po środki zewnętrzne ponownie zrealizowano wiele inwestycji drogowych, które wymiennie wpłynęły na stan dróg gminnych. Stan infrastruktury drogowej wymaga dalszych dużych nakładów, które są priorytetem w działaniach inwestycyjnych samorządu i zostały także zaplanowane do realizacji w przyszłych latach.

Należy wskazać, że w 2019 r. działalność Gminy i jej jednostek organizacyjnych wymiennie wpłynęła na realizację Strategii Rozwoju Gminy Kowale Oleckie, a także innych programów i dokumentów planistycznych oraz uchwał Rady Gminy Kowale Oleckie.

Dzięki wsparciu środkami zewnętrznymi udało nam się zrealizować kilka znaczących działań inwestycyjnych oraz programów między innymi: wspierających oświatę, wspierających obsługę internetową mieszkańca czy wspierających rozwój zdrowego stylu życia. Pomimo wielu wydatków sytuacja finansowa Gminy jest dobra i stabilna.

Mając na uwadze przedstawiony raport, zwracam się do Rady Gminy w Kowalach Oleckich o udzielenie wotum zaufania na podstawie art. 28aa ust. 9 ustawy o samorządzie gminnym.